

JOULUN-AATTO,

eli

Dnnen Poika.

Kertoelma

Kristoph von Schmidiltä.

"Genowewan" ja "Eustahiuksen" kirjoittajalta.

Kymmenellä Kuvalla.

Lufemifia

Suomen Rahwaalle,

Wiipurista.

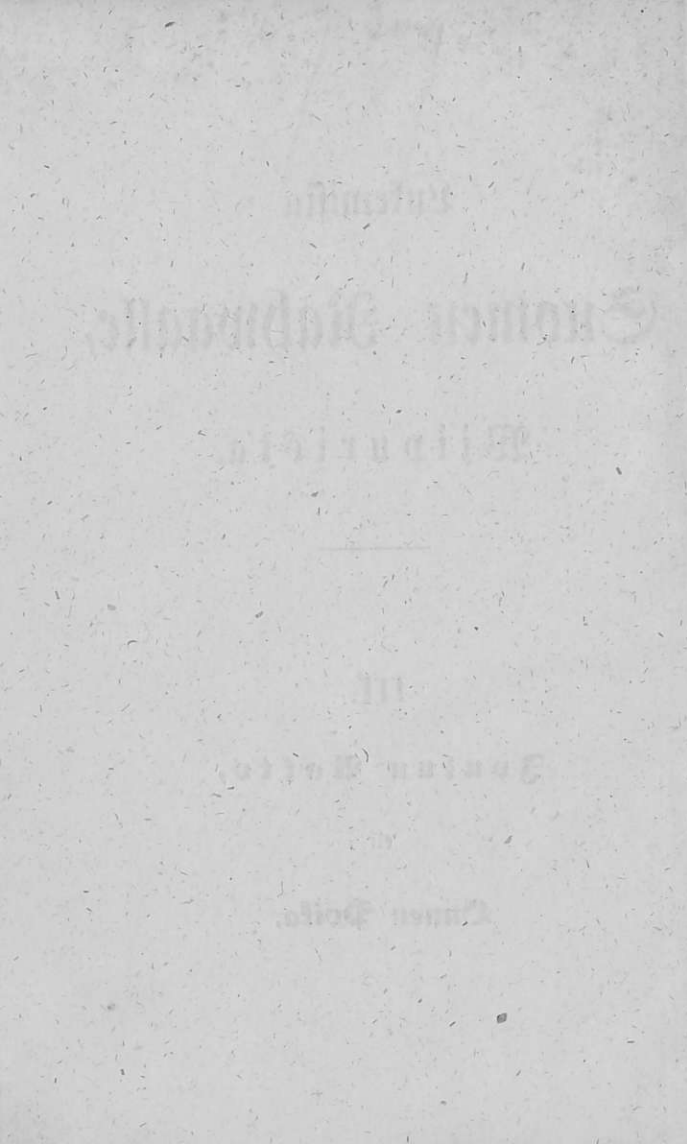

III.

Joulun Aatto,

eli

Omen Poika.

Joulun Natto,

eli

Sonnen Poika.

Kertoelma Kristoph von Schmidtiltä.

"Genoweman" ja "Eustahiuksen" kirjoittajalta.

A. Rätty,

Suomentanut.

Kymmenellä Kuvalla.

Wiipurissa,

A. Cederwaller poikineen, 1853.

Imprimatur:

I. U. Wallenius.

Anton.

Ensimmäinen Luku.

Joulu-wirsi.

Erään Joulunaatto-illan hämärässä kulki muuan köyhä, noin kahdeksan vuotinen, mutta pulstea poika, Anton nimeltään, yksin maantietä pyrysiä ja pakkaisessa. Lapsi par'an päässä ei ollut muuta kuin wanha lakki, jota hän viimeisissä kesänä kantanut oli ja muutoin oli hän huonosti vaattetettu; waan yllänsä oli jokseenkin soma verkkainen jalku. Oikeassa kädessä oli hänellä paksunlanta keppakko ja sel'ässään kantoi hän pientä laukkua, jossa näkönsä koko wáhá omaisuutensa oli säilössä. Ja waikka matkansa näkyi melkeen kolkolta — sillä tukkansa oli huuteesta ja kaswonsa tulipunaiset pakkaisesta — ei hän ollut siitä

milläänkään, waan käydä tallusti yhdäti edelleen, ihailien talwen ihanaisuutta ja ilolla wilhuen molemmin puolin tietä pensaita ja warwickkoja, jotka pakkaiselta huurtuneina wälkyiwät kaiken näköisinä hänen silmissään. Sillä wälillä mäni aurinko jo maillensa ja ainoasti likiolewasssa metsässä kiihwiwät vielä kuusen latwat ehto-auringon viimeisiltä säteiltä walaištuina.

Anton arweli vielä hywin kyllä ennättävänsä yöksi likimaiseen kylään, joka oli toisella puolella metsää, ja poikkesi sentähden rohkiasti astumaan metsätietä myöten, pujo-tellen itsiään puitten läwitse. Hän toivoi saawansa wietää iloisia Jouluja kylässä; sillä hän oli kuullut siellä asuwan warakasta ja hywän uopaa wäkeä. Mutta tuskin neljänneksen tuntia käytyään, hairahti poika parha oikialta tieltä ja ekäsi tähän synkkään ja wuoriseen saloon. Melkeen alituisesti täytyi raukan tarpoa polwiaan myöten lumessa ja menesti wajosi hän sywiin kuoppiin ja hautoihin, jotka olivat lumelta peitettyt. Yö likeni ja alkoi tuulla kowasti. Taiwas wetäytyi pilween, ett'ei yhtäkään tähteä näkynyt. Pimeys pakkasi päälle ja viimein rupefi sangen kowasti tuiskuamaan.

Ollen näin wihelijäisessä tilassa, ei hän enää viimeiseltä tietänyt mitä oli tehtäwänä. Pitkällisestä ja waiwatoisesta käynnistään uupuneena, ei hän enää mitenkään jaksanut käydä edelleen. Waristen ja melkeen könttänä kylmästä seisattui hän viimein erään puun ale ja alkoi itkeä

kalherästi. Pienen laukkunsa pani hän lumelle, laskeutui polwillensa sen ääreen, otti lakin pääst'änsä ja, nostoen jähmettynheet kätensä taiwaasen päin, alkoi rukoilla seuraavilla sanoilla: "O sinä rakas Händi Taiwaassa! älä anna minun raukan tähän synkkään metsään, pimiässä ja pakkaisessa hukkaa. Sillä, katso! ei minulla ole isää eikä äitiä. Minulla ei ole enää jälellä ketään muita, kuin Sinä yksinäsi. Mutta Sinähän kaikkein köyhäin orpolasten oikia Isä olet. O, älä anna minun kuoliaaksi kylmettyä; armahda minua: wiheljäistä lapsi parkaa. Sillä tämähän se yö on, jona Sinun rakas Poikasi syntyi maailmaan. Kuule nyt minun rukoukseni Hänen kauttansa! Älä anna minun yksinäni kuolla tänne metsään ihan samana yönä, jona koko maailma iloitsee meidän kalliin Wapauttajamme syntymisestä!" Tämän päätettyä painoi hän päänsä pienelle laukullensa ja walitti ja itki haikiaasti.

Wan äkkiä oli hän, ei kaukaa, kuulewinaan ihanaa soiton hyminätä, ikään kuin olisi joku kanteleella pelailut, ja päälliseksi remahti viimein sangen suloisen weisun ääni hänen korwiinsa. Pojalle tuntui, ikään kuin kuulisi hän Taiwaan Enkelein laulun. Hän kopsahti samassa seisalleen, kuunteli ja pani kätensä ristiin. Sillä wälillä asettui tuuli, ja kaikki oli hiljaan, ainoasti weisun sanomattoman ihanat sävenneet kuuluivat nyt läpi metsän, ja hän kuuli selwästi laulettawan nämät sanat:

D älä pelkää waiwonkaan
 Sun Wapahtajais maailmaan
 Nyt syntyi omillensa.
 Häneen pane turwasi,
 Hän tietää kyllä tarpeesi
 Ja auttaa aikansa.

Nyt päättyi weisu; ja ainoasti eräät suloiset kanteleen loppu-säweneet hymisivät vielä hänen korwiinsa. Anton ei tiennyt, miten hänelle käwi. Hän seisoi vielä hyvän aikaa hämmästyneenä tästä ihanaisuudesta paikallaan. "Ah," sanoi hän viimein itseksään, "noin mahtoivat muinon paimenetki Bethlehemiissä iloita, sinä yönä kuin he sitä taivaallista laulua kuulla saivat. Mitäs minä siis murhehdin enkä ole iloinen? Warmaanki asuu tässä läsnä hyviä ihmisiä, jotka armohtawat minua; sillä minä luulen, ett'ei he ainoastansa laula niin hyvin kuin enkelit, waan owat myös samate hyvätki ja ystäwälliset kuin Enkelit!" Näitä sanoessaan kaappasi hän laukkunsa ja alkoi kulkea sinne päin, kusta hän sen ihanan laulua oli kuullut. Muuttaman askeleen pensaitten läpitse otettuaan, äkkäsi hän jotain loistelewan silmiinsä, waan se katosi räpähksen ajaksi ja taas ilmaantui paljoa firrkaampana, ja tällä tavoin oli walo, wähä wäliä, oswiittana pojalle. Anton kulki iloisena edelleen ja tuli sillä tavoin viimeiseltä erään talon luo, joka oli ihan yksinäisenä metsässä. Hän kolkutti kahdesti, kolmasti portille, ja kuuli kyllä monta iloista ääntä puhele-

wan tuwassa, mutta ei kukaan kuulunut tulewan laske-
maan häntä sisälle. Niin koki hän itse awata porttia; joka
hänelle hywin luonnistuiki, sillä se oli ainoastansa palikalla
sul'ettu. Hän astui pihaan, tuli porstuaan ja alkoi siellä
käsi-mielin koperoida seinuksia pimeässä, etsien owea huone-
neesen. Wiimein löysi hän sen, aukasi — ja seisattui
hämminästyneenä owen suuhun. Sillä monen kynttilän loiste
huimasi häneltä silmät. Hänestä tuntui, ikään kuin
olisi tullut Taiwaasen.

Tuwan yhdeissä nurkassa, kahden ikkunan välissä nä-
ki hän sangen ihanan maakunnan, ihan luonnon jälkeen
kuwattuna: sitten loitompana vuoriston, sammaltuneita kal-
lioita, wiherjõitsewan metsän, maa-tupia, ruohostawia lam-
paita paimenineen, ja wähäisen kaupungin wuorella. Wä-
hän siwulla näkyi nawetta, jossa hän näki Jesuksen syn-
tyneenä, Marian, Joosepin, paimenet, ja niitten yläpuo-
lella ilmassa Enkelit riemuitsewan. Koko maakunta loisti
erinomaiselta walolta walaiistuna; Taiwaalla näkyi lukema-
toin joukko pieniä tähtiä, kuin tuli kipunoita, jotka loisti-
wat monennäköisinä niinkuin lehdet puisssa ja sammal kal-
lioilla, koska he kauniina kewät aamuna owat täynnä kiil-
tawia aamukasteen pisaroita.

Dalon asukkaat oliwat kaikki kokoontuneet tämän iha-
nan kuwan ympärille. Yhdellä puolella istui itse isäntä
pidellen polwillaan somaa waski-kanteletta; toisella puolella
hänen puolisonsa pienin lapsi sylissä. Molempain wanhem-

pain välissä seisoj pari muuta lasta, nimittäin wähä poika ja tyttöinen, hartaasti silmäillen Wapahatajan seimeä, ja wälisistä kohotellen käänsään, mukailten kuwassa olevia paimenia, jotka siinä olivat polvillaan seimen edessä. Isä tarttui taas kanteleeseen, ja äiti alkoi heti laulaa suloisella äänellään vielä kerran sitä wirttä, josta Unton oli edellämainitut sanat kuullut. Molemmat i'äkkäämmät lapset yhdistiwät myös heliät äänensä, ja isä hyräili suloisella kóróäänellä kanteleen ihanain tuonien mukaan, seuraawalla tavalla:

D lapsi pieni kaunoinen,
 Eä Jesuksemme suloinen
 Kuin tulit tänne meille:
 Mä sydömmestäin iloitsen
 Kans Engelitten riemuitsen
 Ja etees maahan lankeen.

D, Jesu rakas weljemme,
 Sun kauttais lunastuksemme
 Dn täytetyksi tullut.
 Eä olet vielä wähäinen,
 Waan katsantosi suloinen
 Meill' kyllä sa. lelepi:

"D älä pelkää waiwonkaan
 Sun Wapahatajais maailmaan
 Dn tullut omillensa.

Häneen pane turwasi,
 Hän tietää kyllä tarpeesi
 Ja auttaa aikansa.

Jos joku lapsi armotoin
 Ja poika pieni turwatoin
 Sun owees lähestyypi,
 Niin forjaa häntä suojahais'
 Sull' siitä osa Taimahas'
 On tallellen jo pantu.

Anton seiso i vielä yhdäti awoimen owen suussa, pidellen yhdessä kädessään palikkaa, jolla oli portin awaisut, ja toisessa lakkiaan ja keppiä. Alati silmäili hän vielä sitä ihanata kuwausta Jesuksen syntymisestä ja kuunteli awoin suin laulua ja kanteleen suloišta soittoa. Ei yksikään älynyt häntä. Waan viimein tunsi äiti kylmän tulewan siisään ja katshti oween päin. "Herra Jumala!" sanoi hän, "kuinka toi lapsi tänne tulee, sydän yöllä ja synkiän metsän läpi? Voi sinua poika parka — taisit warmaanki eksyä". — "Niin niin Roua kulta", wastasi Anton; "minä eksyin metsään". Tämän kuultua kääntyiwät kaikki muutki katsomaan oween päin. Molemmille lapsilleki tuli suuresti jääli poikaa, waan eiwät kuitenkaan tohtineet häntä likemäläsi mäännä, kun eiwät tunteneet häntä. Niin mäni siis, nuorin lapsi sylissä, hänen luoksensa, ja kysyi ystävällisesti: "Mitä nimesi on, lapsi parka, mistä olet kotoisin ja kutka

sinun vanhempasi ovat?" — "Ah", vastasi Anton, alkaen itkeä haikeasti: "minulla ei ole enää minikäänlaista fotoa. Nimeni on Anton Kroner. Isäni ammuttiin sodassa ja äitini kuoli viimeis-syksynä surusta ja viheliäisyydestä. Minä olen kokonansa outo tässä maassa, ja kävelen maailmata ympäri kuin kadonut lammas". Ja nyt kertoi hän, missä hädässä hän oli äsken ollut mettänsä, mutta kuinka hän sitten oli kuullut laulun, ja sillä tavoin löytänyt tien heidän taloonsa. Hän tahtoi vielä enemmän puhua, waan äänensä ei kulkenut, sillä hän väräsi vielä kylmästä. Vämpymässä tuwaissa tunsi hän vielä kovemmin wilun waikutuksia ruumiissaan, niin että kaikki jäsenensä väräsiwät ja hampaat suusjansa kalisiwät.

"Böi Anton parka," sanoi talon emäntä, "tuskinhan sinä taidat puhua wilulta; wäsänyt ja nälässä sinä myös: ki warmaan olet. Pane toi laukkusi pois, etsi puuta ja istu; minä annan paikalla sinulle lämmintä lientä ja mitä muuta vielä iltaruuasta jälellä lie." Nyt läheniwät myös lapset, Kristian ja Katrina, häntä, ottiwat surkutellen häneltä laukun, lakin ja kepin. Katrina pani laukun penkille; Kristian pani lakin sen päälle ja asetti kepin nurkkaan. Sitten kulettiwat he pienen wieraansa pöydän luo. Äiti toi hänelle lientä, Joulupuuroa ja makeisia syötäväksi. Sitten istahti hän toiselle puolelle pöytää, myhäillen nähdessään ruuan maistuvan hymäältä Antonille. Lapset jakeluwat hänelle joulu lahjojaan, niinkuin punaisia puu-ome-

noita, mantelia ja päähkinöitä. Myös wafainen, äitinsä sylissä istuwa Eiusuki ojensi hänelle ison, kauniin omenansa, jota hän juuri piteli wähässä kädessään.

Wari liemi teki Antonille hyvää, kuin myöski lämmin tuwaassa. Hän tuli taas iloiseksi ja puheliaaksi. "Miten toi on kaunis" sanoi hän, "toi tuolla nurkassa". Sillä jo syödessään oli hän monesti luonut silmiään kuwaan päin. "Kewäthän teillä on tässä keskellä talweakin," sanoi hän vielä. "Jotain tommoisen kauniista en ole vielä eläisiani nähnyt. Lähdenpä sitä vielä lähempää katselemaan". Ja tämän sanottua hyppäsi hän sen luo ja muut lapset seura-sivat häntä.

"Mutta tiedätkös, mikä kuwa se on?" kysäsi Katrina. "Tiedän kyllä," wastasi Antoni. "Sillä kuwataan Jeesuksen syntymistä. Miten ihana ja kaunis toi lapsukainen on! Pitänsä on walkea kuin maito ja poskensa punottawat kuin ruu'un kukkainen. Ja miten hänen silmänsä loistawat ja kuinka hän myhäilee ystävällisesti!" — "Mutta se ei ole oikia elämä Jeesus," sanoi Katrina. "Jeesus ei ole enää mikään lapsi; waan hän on jo aikoja sitten määntynyt ylös Saiwaasen." — "Sen tiedän minäkin aiwan hyvin," sanoi Anton. "Johan siitä on lähes kaksi tuhatta vuotta, kuin Jeesus makasi seimessä ja oli lapsena. Tämä kaikki on tehty ainoasti sitä warten, että me lapset sen asian paremmin ymmärtäisimme. Tuolla ylhäällä wuerella

on Bethlehemin kaupunki, eikö niin?" Katrina nyykäytti päätänsä. "Näetkös nyt," sanoi Anton, "että minä tiedän sen aiwan hyvin. Minä en ole niin tuhma, kuin sinä luulet."

Lapsen lapset nauroivat ja näyttelivät siitä Antonille kaikenlaisia wähyöksiä, jotka heitä taas ihanteli. "Katsoppas Anton," sanoi Katrina, "tuota kaunista wolkeata kähäräwillaista lammasta, ja noita kahta ihanata karitsaa sen siwulla! Katso, tuolla ruohostaa muu karja; ja tuolla seisoo paimen ja soittaa huilua. Hän makaa joka yö tuossa majaisessa, joka on niin somasti rakettu." "Ja nä'etkös," sanoi Kristian, "kuinka toi wähäinen puro juoksee kallioista, niin hienona kuin hopialanka, ja waluu tuohon ihanaan järween? Katso, noita kahta hanhea, kuinka he kaulat suorana uiskentelewat järweessä, ja kuinka toi kirkas wesi kuwaa heitä." — "Tuolla," sanoi Katrina, "kulkee paimen-tyttö kaitaa tietä myöten plös wuorelle, ja kantaa peitettyä foria pääla'ellansa. Siinä on warmaankin omenoita eli munia, joita hän kantaa seimen luo." — "Ja katso," sanoi Kristian, "tuolla wetää mies säkkiä karrissa. Mutta mitä säkissä lienee, sitä en minä tiedä." Näin puheliwat lapset toinen toisinsa, eikä pieninkään kuwaukseen jäänyt heiltä merkitsemät.

"Ja," sanoi viimein Anton, "tosin on kaikki tänä sangen ihana ja kaunis. Mutta kaikkein kaunein on kui-

tenkin toi Taimaallisen lapsen kuwa. Se minua kaikkein
enimmäin ilahuttaa. Sillä tuon lapsen tähden on Taimaal-
linen Isä minuaki poloista suuresta hädästani auttanut.”

Anton kertoo jahtiwoudille ja hänen puolisolle elämätänsä.

Toinen Luku.

Anton kertoo elämänsä vaihteita.

Dalonifantä, jonka tykönä Anton niin hyvin vastaan-
rettiin, oli jahtiwouti. Lasten puhellesia keskenänsä, istui
sän isolla karmituolillaan uunin kupeella, ja näkyi sywältä

mieltiwän jotain. Hänen waimonsa, pienin lapsi sylissä, istahti hänen wiereensä, ja lausui wähän tau'ottua: "Miksi sinä niin ääneta olet? mitä sinä niin tuumaillet?" — "Minä mietin", wastasi jahtiwouti, sen wirren viimeistä wärsyä, jota äsken lauloimme. Sinä olet tosin tehnyt mitä siinä käsketään: syöttänyt ja majoittanut tuon köyhän poikaparan; mutta minä arwelen tarwitsewamme tehdä vieläki enemmän hänelle. Katso, nyt wietämme me sen yön muistoa, jona Jeesus syntyi, jonka kautta meidän ja kaikkein ihmisten autuus valmistettiin. Ja ihan samana yönä lähettää Jumala meille lapsen, jonka me aiwan hywin holhoaa taidamme. Wapahattajamme tuli kuin outo ja muukalainen tähän maailmaan, eikä hänellä ollut, kuhun hän olisi tainnut päänsä kallistaa, ikään kuin olisi tahtonut koetella ihmisten hyvän tahtoisuutta. Waan Bethlehemin asukkaat kohtasivat häntä ylenkatseella, ja heittiwät hänen heti jo alussa eläinten keskelle talliin; hylkäisimme kos me samatekämän pojan? Sanoppas nyt minulle Eiiša, muijani, suoraan, mitä meidän tulee tehdä tässä asiassa.

"Ottaa poika kokonaan omaksemme," sanoi hänen waimonsa ilolla ja ystäwyydellä. "Sanoohan itse seki, joka syntyi tänä yönä: "mitä te te'ette yhdelle niistä wähimistä minun weljistäni, sen te teette minulle." Ja Anton näyttääki minusta olewan hyvä ja siwä poika. Hän näkyy myös niin wiattomalta ja hiljaiselta, ja waikka hän kerjää, ei hän kuitenkaan ole liian rohkea ja rainokas. War-

maanki on hän hywain ihmisten lapsi. Hän puhuu selkeästi, ja vaikka jakkunsa on hiukan kulumut, on se kuitenkin melkeen hienosta werasta. Siinä, kussa wiisi rawitaan, rawitaan myös kuudeski. Me pidämme pojan”.

”Sinä olet oikeen hywä, hellä ja ylistettävä puoliso,” sanoi jahtiwouti, liikistäen waimonsa kättä. ”Mitä sinä te’et mieron lapselle, sen Jumala omillesi maksaa. Kuitenkin pitää meidän ko’etella, jos poika ansaitsee tätä hywynytämme.”

”Anton hoi! tuleppas tänne,” kiljasi jahtiwouti hänelle. Anton tuli samassa ja seisahdi hänen eteensä suorana kuin sotamies upseerinsa eteen.

”Isäsi”, sanoi jahtiwouti, ”oli, kuulen minä, sotamies ja kuoli isänsä maan edestä. Se on tosin surkeata sinulle, mutta hänelle oli se ihana ja ylistettävä kuolema. Kerro nyt meille jotain laweammalta wanhemmistasi. Kussa he ennen sotaa oleskelivät? Kuinka sinun isäsi kuoli ja kuinka äitisi? Kuinka sinä tänne metsään jouduit? Puhu nyt kaikki kainostelematta.”

Anton alkoi siis kertoa elämäntänsä seuraavaisesti: ”Minun isä wainajatani kutsuivat muut sotamiehet aina herra wahtimestariksi. Ja muistaakseni oli meidän rykmentti Glatzin kaupungissa Schlesian maakunnassa. Äitini ompeli yhdäti sängen uutteraasti ja ansaitti sillä wälistä hywät rahat. Sillä hän oli ompelu- ja neuloma-työhön hywin opastunut. Eräänä päivänä tuli isäni kotia ja sanoi:

"nyt on sota aikeissa, ja meidän täytyy jo huomenna lähteä matkalle." Hän oli uhkea mies, ja aina sangen tytyväinen onneheensa. Mutta äitini säikähti siitä suuresti ja alkoi itkeä katkerasti. Hän ei suonut hänen lähtewänkään; sillä ero tuntui hänestä kowin vaikealta. Monasti ja kaksin tawoin häntä rukoiltuamme, suostui hän kuitenkin meidän mukaansa ottamaan. Me kul'imme siis yhdessä sangen kau'as kotoamme. Ätkiä tuli sanoma: "Wihostinen tulee!" Isäni ja hänen rykmenttinsä täytyi mennä kohtaamaan wihostista. Koska me loittoa kuulinme niin hirmuisesti ammuttawan, al'vimme me suuresti pelätä. "Ah", sanoi äitini minulle, "joka pamaus käypi kuin weitsi sydämmelleni. Enhän minä tiedä, jos luoti sattunee isäsi rintaan." Me itkimme ja rukoilimme, niin kau'an kuin waan kuulinme ammuttawan. Ja isäni palautu monasti luoksemme onnellisesti säilytettynä. Mutta eräänä päivänä tuli yksi sotamies kyllään isäni irtonaisella hewoisella, kertoen isäni kowin haavoitettuna olewan tappelupaikalla, noin puolen tunnin matkan päässä, ja warmaanki kuolewan. Äitini ja minä kiiruhdimme heti hänen luoksensa. Hän wirui puun juurella, ja wanha sotamies oli polwillaan hänen edessänsä, niin että isäni taissi nojata päätänsä tämän hywän miehen rinnalla. Kaksi muuta sotamiestä seisoiwat siwulla. Siä parka oli luodilla ammuttu sydämmeen, ja oli jo niin walju kuin ruumis. Me hawaitsimme kyllä, hänen tahtowan sanoa meille jotakin; mutta hän ei taitanut enään puhua.

Silloin katsoi hän vielä kerran päälleni laimistuneilla silmillään, katsahdi katkerasti äitini päälle ja sitten ylös taivaaseen. Ja heti tämän jälkeen kuoli hän. Minä ja äitini olimme wáháltá sofiaksi tulla itkusta. Ruumis haudattiin lähimmäiseen hautaus-maahan. Eräitä upseeria ja monta sotamiestä saattoivat häntä hautaan. Ja soitettiin niin erinomaisen surkeasti, että minä vielä nyt luulen kuulewani sitä. Sälleni osotettiin viimeinen kunniansa ja ammuttiin kanooneilla haudalla. Äitini ja minä tulimme niin liikutetuksi tältä surulliselta kunnioittamiselta, ikään kuin olisi meitä ammuttu. Moni sotamies pyyhki kyyneleitá silmistään haudalta palatessemme. Minä ja äitini olimme sulaa kyyneleihin.”

”Hän tahtoi nyt palata takasi kotia. ”Minulla ei tosin ole enää yhtään sukulaišta siellä,” sanoi hän, ”waan onhan yksi ystáwá. Kyllá hän meidät taloonsa ottaa, ja siellä toiwon miná aiwan hywin taitawamme työlláni aikoin tulla. Mutta tuskin muutaman päiwán astuttuamme, káántyi äitini sairaaksi tiellä. Suurella työllä ja tuskalla pääsimme erääsen pieneen kylään. Ei kussaakaan tahdottu meitä laskea sisáán; viimein pääsimme kuitenkin erääsen latoon. ”Tämä on tosin surkeata,” sanoi äitini, ”mutta eihän Maariallakaan ollut parempata. Häntá myös ei kühunkaan laskeettu, ja täytyi hänen wiettaaá yö tallissa.” — Sillä wälillä tuli äitini yhdäti kipeämmäksi. Hän kutsutti Papin luoksensa ja walmistii kuolemaan. Pimeán tultua sanoi

eräs talonpojan akka äidilleni: "te olette warmaan ki kowin sairas; enkö minä saisi jollain tavalla auttaa teitä." Hän mäni, ja palasi wanha tallin lyhty kädessä ja riipusti sen tallin kirkkikirteen. Tämä oli kaikki, kuin hän teki meille. Sitten toivotti hän hyvää yötä eikä enempätä meistä huolinut. Minä jäin ihan yksin äitini luo, istahdin ol'ille hänen ääreensä ja itkin katkerasti. Puoli yön aikaan tuli hän yhdäti waljummaksi, sen näin minä lyhdyn tummassa walossa. Äitini huokaili monta kertaa sangen syvästi. Minä itkin sitä haikeammasti. Wihdoin ojensi hän minulle kätensä ja sanoi: "älä itke, rakas Antoni! Ole hyvän tapainen ja jumalata pelkääväinen, rukoile ahkerasti, pidä aina Jumala silmässä edessä ja älä koskaan mitään pahaa te'e, niin hän kyllä sinusta murheen pitää ja antaa sinulle toisen isän ja äidin." Niin puhui hän. Mutta voi rakas Isä Taiwaassa," sanoi Anton, ja itkupisarat waluivat kasvoille, "niin hyvää äitiä en taida minä enempätä koskaan saada. — Sitten," kertoi Anton vielä, "katsahdi äiti wainaan ylös taiwaasen, rukoili hiljaan, siunasi minua kylmällä kädellään ja kuoli. Minä en woinut muuta kuin itkeä. Eosin oli talonpoika waimoneen luvanneet äidilleni ottaa minut otto-pojaksensa. He ottivat myös ne wähat jäännökset, kuin jäiwät äidiltäni, nimittäin hänen waatteensa ja wähän rahaa; mutta ei kolmea wiiikkoa kulunut, kuin he laittoiwat minun pois luontansa, sunoen minun jo kolme sen wertaa kuluttaneen heillä, kuin äitini jäännökset maksoiwat.

Minä läksin ja ai'oin palata koulutowerieni luo Glatziin; mutta talonpojat ei taitaneet osottaa minulle tietä Schlesiin. Näin kul'eskelen minä siis maata ympäri ja kerjään, sillä mitäs minä muutoin tekisin?"

Sahtiwoudin emäntä oli suuresti liikutettu ja sanoi itkun-silmin lapsillensa: "Mä'ette nyt rakkaat lapseni, niin taitasi teidänkin kanssanne käydä. Myös te voitte kadottaa isän ja äidin, ja mitäs te silloin tekisitte? Rukoilkaat sentähden jokapäivä Jumalata, että hän teidän vanhempianne suojelisi."

Sahtiwouti sanoi: "Kaikesta siitä, mitäs nyt kerroit meille, hyvä Anton, nä'en minä sinulla olleen aiwan kunnialiset ja hyvät vanhemmat. Mutta eikö sinulla olisi jotain kirjallistafi todistusta." — "On kyllä!" vastasi Anton, ottaen eräitä paperia wähästä laukustaan. "Nämät paperit," sanoi hän, "sain minä äidiltäni kuollessansa. Hän katosi minua niitä tarkasti säilyttää, eikä kellenkään käsiin antaa. Mutta kyllä minä ne teille tohdin näyttää." Niissä oli vanhempainsa wihkimä-kirja, Antonin ristimä-kirja ja todistus isänsä kuolemasta. Wiimeinen oli annettu sotapapilta. Päälliseksi oli rykmentin Ewesti itse omalla kädellään siihen kirjoittanut ylistäväisen todistuksen Antonin isä wainajan uskollisesta palveluksesta sotawäessä ja jälkeen jääneen leskensä hyvästä käytöksestä.

"Nob," sanoi sahtiwuoti, "tämä kaikki on hyvä. Sa-noppas nyt minulle Anton, miten sinusta tuntuu tässä mei-

dän luonamme?" — "Minusta?" vastasi Anton, "minusta tuntuu tässä hywin hyvältä, ja näkyy ikään kuin olisin kotonani täällä." — "No tahtoisitkos siis jäädä meidän luoksemme?" kysyi jahtiwouti. — Anton sanoi: "aiwan mielelläni, wieläki mieluisemmin kuin josjain muulla koto maailmassa. Teidän waimonneki on ihan niin ystävällinen kuin minun äitiwainajani oli; teki olette warmaan hywä mies ja teillä on ihan semmoiset isot wiikset, kuin isäläniki oli."

Jahtiwouti naurahiti ja hiwutteli mielisuosiossa huulipartaansa: "No hywä, poikaiseni," sanoi hän, "niin jää siis meidän luoksemme. Minä tahdon olla isäsi, ja waimoni kohtelee sinua kaikessa kuin äitisi. Ole myös sinä alati hywä ja kuuliainen poika meille, rakasta uusia siskojasi ja älä heille mitään pahaa te'e. Kuuletkos — nyt sinä olet minun poikani, Anton!" Poika seisoi tyhmistyksissään katsellen jahtiwoutia suurilla silmillä, ikään kuin epäillen tokko se olisi totta. Hän oli niin tottunut koviin kohtelemuksiin, jota hän oli mieroissa saanut kokea, että hän tuskin taifi uskoa, jahtiwoudin mielihän ottaa häntä lapsenessa. "Moi Anton," sanoi jahtiwouti, ojentain hänelle kättänsä, "etkös tahdo siihen suostua?" Nyt wasta puhkeis Anton kyyneleihin, antoi kätensä jahtiwoudille, suuteli rouvan kättä ja tervehti lapsia — myös sitä kaikkein nuorinta, joka ei wielä mistään mitään tietänyt — kuin omia siskojansa. Kristian ja Katrina iloitsiivat sanomattomasti siitä,

että Antton sai ainiaakfi jäädá heille. ”Mythán wasta meillä oikeen ilot syntyy,” sanoi Kristian; ”nyt on meitä kolme, jos me jotain leikitá ai'omme.”

Mutta jahtiwouti sanoi nyt totuudella: ”ná'etkos poikani, náin waloo Jumala sinun onneasi. Hywáin wanhempaisi siunaus on päälläsi. Jumala kuuli áitisi rukouklien ja sinunki rukouksesi, koskas metsássa polwillasi olit, wáristen nál'ástá ja wilusta. Hän johdatti askeleesi tänne. Hän saattoi sinut meidán taloomme. Jos et siná olisi meidán lauluamme kuullut, niin siná olisit sinne nukkunut, kuoliaakfi kylmettynyt ja miná olisin sinun sieltá kuoliana löytányt. Suuri tássä rápáyksessä auttoi Jumala sinua. Hän johdatti sinun meidán koukaiseen metsá-asuntoomme, jonka siná tuskin olisit keskipáiwällä löytányt, juuri samana pyhá-yöná, jona meidán kaikkein sydámmet olivat enámmin kuin tavallisesti liikutetut taiwaallisen Isán rakkaudelta, joka meidán edestámme antoi ainoan poikansa. Jumala on myös sinun kodoستosi murheen pitányt, josta welwollinen olet Hántá kiittä máán ja Hänen rakasta poikaansa, joka jo láhes kaksituhatta vuotta sitten on sinunkin edestási, poikaparka, táná yöná syntynyt maailmaan, ja kuollut sinunkin kauttasi. Alá siis koskaan tátá Jumalan hywyyttá unhotá, waan kanná aina kiitollista sydántá Jumalata ja Sinun Wapahtajaasi kohtaan. Pida koko elinaikasi Jumala silmáisi edessä, ja káytá itjiasi aina niinkuin totisen Kristityn tulee.”

Tämän kaiken lupasi Anton khyneleet filmissä. ”Sinä hyvä Jumalani,” sanoi hän katsahdoin Saiwaaseen, ”Sinä olet uskollisesti täyttänyt kuoleman äitini viimeiset sanat, ja taas minulle toisen isän ja toisen äidin lahjoittanut. Mutta tahdon minäki uskollisesti täyttää hänen viimeiset sanansa, pitää Sinun pyhät käskysi, waan erinomaittain waarinottaa neljännestä käskystä uusia vanhempiani kohtaan.” — ”Dikeen Anton,” sanoi jahtivuoti; ”te’e niin, niin sinulle käy hyvin.” Sitten osotti talonroua pojalle wähäisen eri-kammarin, jossa hänelle jo wuode oli valmistettu, ja kaikki mänivät iloisina lewolle.

Seuraavana aamuna kokoontuivat taas kaikki lapset kuwan ympärille. Koko jouluna ja sitä seuraawina päiwinä oli tämä ihana kuwa heidän ainoa ilonsa. Mutta tämä wiatoin Joulu-ilo oli wähältä tulla estetyksi. Eräs nuori wapasukuinen herra, Schilffi nimeltä, joka rakasti suuresti jahdata, ja käwi usiasti jahtiwoudilla wieraina, astui eräänä päiwänä sisään. Hän puheli kaikenlaisia pilkkapuheita mokomasta Jesuksen synnyntä-kuwan näyttelemisestä lapsille, eikä sanonut taitawansa käsittää mihin sellainen laitos tarpeellinen olisi.

”Mihin?” sanoi jahtivuoti. ”Katsahdakaapas, hyvä herra, ulos akkunasta! te nä’ette maan sywällä lumella peitettyksi, niin että puitten oksat notkuvat sen painosta. Ei yhtään kuffaa näy, paitsi jäärimssuja, jotka jäätyneissä akkunaruutuissa rehottawat. Hedelmä-puisia huoneeni ym-

päriillä ei kaswa omenoita eikä wiinamarjoja, ei yksikään wiherjäinen lehti kaunistä heitä enempätä; kaikki oksat ja latwat ovat täynnä pakkaisen huurretta, ja pitkät jääkyn-tilät riippuwat huoneeni räystäästä alas. Lapsi parat owat kuin kytkeessä, ja tuskin woivat jalkaansa panna ulos huoneesta. Ollisko sitten wäärin tehty, jos hellät wanhem-pansa laittaisiwat heille kewään keski talwellakin, huoneen suloisessa lämpymässä. Ja tämä kewään kuwaus onkin lasten ainoa talwi-huwiki. Tämä on kuitenkin kaikki wielä wähän. Päätarkoitus on, että kaikkein Kristittyin tulee iloita Joulu-juhlanan, jona Jumalan rakkauts Kristuk- sessa koko ihmiskuntaa kohtaan ilmoittii ihmisen muodossa. Ja sitä myöten kuin lapsemme ymmärtäneewät sitä, annam- me me heidän tavallansa iloitakkin siitä. Tosin tiedän mi- nä mainioin kuwaajain, koko maailman ihmeeksi, maalanneen tämän pyhän syntymys-tapauksen. Minäki olen monasti kaupungissa ollesani ihmetellyt erästä taulua Jesuksen syntymisestä. Waan moittiesanne tätä minun-tekemää kuwa, tulette te myöskin moittimaan mainioin maalarien kuwia, paitsi heidän taide-neroansa. Sillä kalliit ja somat kuwat owat sopiwat ainoasti rikkaille herroille eikä näin ala-ikäisille lapsille. Minä takaan, ettei lapseni vaihtasi tätä kuwa siihen mainioon kuwaan, joka on kaupungissa.”

”Suokaa sentähden, hyvä herra, meidän köyhäin met- sä-asukkaisten rauhassa pitää isäimme wanhoja tapoja. Mi-

nä muistan vielä, kuinka Bethlehemin seimi oli lapsuudes-
sani paras iloni, eikä ollut minulle siunauksetta. Tulloon
se myös lapsilleni iloksi ja siunaukseksi.”

Tahtiwouti tuopi jahdistä wieraita päiväkyläälle.

Kolmas Luku.

Tahtiwoudin elämäkerta.

Tahtiwouti, joka tämän orpo-pojan omaksi lapsuksensa otti, oli sangen rehellinen ja armosta pidettävä mies ja, niinkuin hän itsekin sanoi, wanhan maailman ihmisiä. Hän oli Jumalata pelkääväinen, kaikkia ihmisiä kohtaan hyvän-
tahtoinen, ja ruhtinaansa palveluksessa sangen wiriä ja uskollinen. Hän seurasi myöskin lujasti esi-isänsä ja wanhempainsa sääntöjä ja eli sowingossa ja ystäwydessä kaikkien keralla.

Joka aamu oli hänen ensi työnänsä, yhteisesti waimonsa ja lapsinensa, witää aamu-siunausta; samate teki hän joka ehtona ennen lewolle käytyänsä. "Emmekö me," sanoi hän, "alkasi ja päättäsi päivämme muistaen sitä, joka

meille kaikki tarpeemme aina antaa ja lahjoittaa? minä uskon enkeleinkin iloitsevan, nähdesiänsä vanhempain lapsiensa notkistaiwan Jumalan eteen, ja kaikkein, myös sen wähimmänki, rukoillen ja kiittäen Häntä nostawan sydämensä ja kätensä taivaasen päin. Taivaallinen Isä ei woi muuten, kuin siunauksella katsahtaa heihin.”

Yhtä hartaasti kiitti jahtiwouti Jumalata ennen ja jälkeen ruualle käymistä. Eräänä päivänä waati hän mainitun herran Schilffin, jahdistatultua, kotiansa päivälliselle. Wieraansapa istahti samassa siunaamatta pöydän ääreen. Mutta jahtiwouti, joka ei kenenkään mieltä katsonut, sanoi hänelle heti suoraan: ”Häwetkääpäs wähän, hyvä herrat! niin tekewät karjut (metsäsiat) tuolla metsässä; ne syöwät mitä sattuu, katsahtamataksaan sinne, mistä eine tulee.” Nuorukainen koki kaiken tawoin pitää puoliansa, lisäten, ettei pöytärukoukset paljoa merkinneet. Jahtiwouti wastasi; ”kaikki meille paremmuudeksi koituwa on kallis ja painawa; Jumalan pelko on kaikkeen tarpeellinen; en koskaan ole minä vielä jumalattomuuden nähnyt hyviä hetelmiä kantawan, waaan aina sangen pahoja. Rukoilkaa meidän kanssamme, niinkuin kristitylle ja järjelliselle ihmiselle sopii, jos etten te'e sitä, niin te olette viimeisen herran olleet kanssani jahdissa. Pakanan kanssa ei ole minulla mitään tekemistä. Minä en tahdo syödäksään mokoman keraalla. Kuitenkin tiedän minä aivan hyvin,” sanoi jahtiwouti wähän lauhuneempana, ”teidän ei koskaan pitemmin ajatel-

leen. Kenties te näitte nuoria herroja, jotka eivät ruu-
alle käydessään siunautuneet, ja teitte sentähden samate.
Te luulitte sen kautta isomman armon saavanne. Mutta
elkää, hyvä herra, seuratko kaikessa mieoa, vaan ottakaat
waaria kristillistä welvollisuuskäsitteenne.” — Wieraansa
nouxi samassa taas seisalleen, ja luki ruoka-siunauksen.
Kuitenkin ei hän sitä hartaalla mielellä tehnyt, vaan aino-
astaan päästäksensä wastaksi jahtiin.

Sahtiwouti oli aina iloisin perheensä keskeissä. ”Mi-
täs minä muualta iloa etsisin,” sanoi hän, ”koska minä sen
kotonani löytää taidan.” Päiwätönsä päätettyä joi hän
tavallisesti olutta ja pyhäpäiwänä ruualla ollessaan lasin
wiiniä; puheli ystävällisesti waimonensa ja kertoi lapsille
monta iloista ja huwittawaa tapausta. Ja wieläpä oi-
kein erinomaisen hywillä mielin ollessaan, kaappasi hän
kanteleensakin. ”Tämä”, sanoi hän, ”on meille syntäessä
metsäsamme pitkinä talwi-iltoina sama kuin isot soittolai-
tokset kaupungissa.” Nuoruudessaan oli hän aloitellut pu-
halleta torwella; mutta Eäkäritä kielettynä sitä tekemästä,
opetteli hän sen siaan waskikanteleella pelaamaan, jolla
hän oli iso soitturi. Waimonsa lauleli monta kaunista
laulua ja hän seurasi kanteleellaan perässä. Lapsetti oli-
wat jo oppineet muutamia heidän iällensä sopivia waisuja,
ja lauleliwat niitä keskenään kuin sirket metsässä.

Sahtiwoudin lapset käwiwät koulua lähimmäisessä ky-
lässä. Heti, joulujuhlien kuluttua ja kuin metsätiet oli-

wat taas käytäwinä, tähtyi Kristianin ja Katrinan jolapäiwä männä Kouluun. Anton seurasi heitä suurella ilolla, ja pi'an woitti hän kaikki towerinsa lu'ussa. Sillä ahkeruutensa ja oppi-halunsa oliwat warsin erinomaiset. Sabtiwoudin illalla jahdistä kotia tultua ja farmituolillensa uunin luo istuttua, tähtyi lasten kertoa hänelle, mitä oliwat kouluissa oppineet, ja näyttää hänelle kirjoitus-kirjansa. Antonilla oli aina enimmästi kerrottawaa; kirjoitus-kirjansa oliwat aina kauniimmat, ja pi'an oppi hän parain lukemaan. Iltaisen syötyä piti lasten wuorotellen äänessä lukea, mutta Antonin lukua kuunneltiin kuitenkin kaikkein mieluisammasti. "Hän lukee kaikkein selwimmästi," sanoi äiti. "Jos ei nähtäsi hänellä kirjan edessänsä olewan, niin ei mitenkään woisi luulla, hänen jotain kertomusta lukewan, waan ulkomuistilta kertowan mitä hän joskus kuullut on."

Sunnuntai oli hänestä kaikkein iloisin päiwä wiikossa. Silloin ei hän koskaan männyt jahtiin, ja lapsetki saivat koko päiwät, aamusta iltaan saakka, olla hänen ympärillänsä. "Kuusi arkipäiwää wiikossa," sanoi hän, "käytän minä uutterasti maallisen isäntäni palwellukseen, Sunnuntai-päiwä on Taiwaallisen Herrani palwellukseen wietetäwä." Joka Sunnuntai-aamu mänivät isä ja äiti lapsinensa Eschentalin Kirkkoon. Lapsilla oli tästä suuri ilo, semmenkin kewoällä ja kesällä. Die kulki wälistä metsästyneitä wuorimaita, wälistä kaitoja kukkalaaksoja ja notkel-

mia myöten. ”Di miten ihana metsässä on olla!” wirkkoi Anton wälistä, ”miten ihanasti puut wiherjõitsewät aamuringon walossa! minuista tuntuu, ikään kuin metsäki olisi Sunnuntaina ihanampi kuin tavallisesti, ja puut paljoa wiherjäämmät pyhänä kuin arkipäivinä. Vinnuttki wisertelewät oksillaan vielä suloisemmin kuin muulloin. Näitä paitsi on kaikki hiljaan. Ei kuulu kirveen kalketta, eikä pyssyen pauketta, ainoasti kellon äänen kuulen tuolla heiliän, läpi metsän kaikuwan.”

”Metsä on myös niin juhallinen kuin Kirkko;” sanoi jahtiwouti, ”Euoja on nämät puut tänne, kuin patsaat, yli ympäri asetellut, ja laittanut katoksen niitten wiherjäisistä oksista. Kaikki, yksin ne pienimmätkin kukat tässä jalkaimme alla, todistawat Euojan woimaa ja hywyttä. Ja koko maailma on Hänen kunniansa temppeli, jossa meidän joka aika, waan semmenkin Sunnuntaina, täytyy hartaasti rukoulla Häntä, ja tutkia Hänen kätensä töitä. Tässä Häneltä itseltään vaketuissa temppelissä taidamme katella Hänen ääretöntä, käsittämätöntä korkeuttansa ja kunniansa, mutta Kirkoissamme antaa Hän vielä tuntuwammasti ilmoittaa meille neuwojansa ja pyhän tahtonsa. Myös sentähden tuli Jumalan Poika ihmiseksi, opetti meitä ja asetti opetuswiran. Monessa tuhannessa kirkossa julistetaan tänäpäiwänä hänen oppiansa, ja miljonat ihmisiä

Kuuntelewat sitä. Ottakaat sentähden lapseni tänään hortaasti waari jokaisesta Dpettajan Sanasta, ja kätkeää ne sydämmihinne.” — Tainlaista puheltiin kirkkoon mässä; mutta kotia palatesa puheli hän heille saarnasta, ja lapset kokiwat ennatoksella kertoa hänelle, mitä he siitä muistiwat.

Päiwällistä syödessä oli jahtiwouti aina erinomaisen iloinen, semmenkin Sunnuntai- ja pyhä-päiwinä. ”Empä minä aina saa syödä teidän kanssanne,” sanoi hän, ”sillä minä syön useimmittain itsekseni metsässä, ja se maistaa, Luojalle kiitos, minusta aina sängen hywältä. Mutta Sunnuntaina maistaa se wieläi makusammalta; ei juuri senkätähden, että äiti meille silloin jotain parempaa valmistaa; mutta että minä saan sen teidän seurassanne nautita.” Itse hän aina jakoi joka lapselle ruuan, janoen: ”syöää lapseni, ja kiittäää Jumalata lahjoista.” Syötyä mäni hän tavallisesti lasten kanssa käwilemään metsään, neuwoi heitä kaikenlaisia puita, pensaita ja kaswuja tuntemaan, ja ylisti niitten monenlaisia hyötyä ja kauneutta. ”Näin kauniiksi,” sanoi hän, ”on Jumala myös wähimmänkin kasvun luonut, ja sen ihmisen hywäksi asettanut. Metsä on myös kirja, jonka joka lehdellä te taidatte lukea Jumalan hywydestä ja wiisaudesta.”

Jonain kauniina kewät- ja kesä-iltana oli äidillä tapana valmistaa illallinen ulos, ison lehmuksen alle, jonne

sitten kannettiin pöytä ja muutamia istuimia. Syötyä weisailivat he vielä ihania ilta-wirsiä. Sahtiwouti pelaili kantelettaan ja linnutki metsässä yhdistyivät wisertämään laulun ja kanteleen soiton muassa.

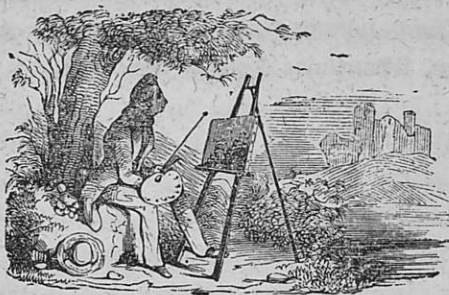
Anton luki itsiänsä sargen onnelliseksi näitten hywäin ihmisten parissa, joitten tykönä wilpitöin Jumalan pelko, soppu, rakkauts, wireys, säädyllisyys ja tyytywäisyys pitivät fotoaan. Hän sanoi usiasti, "Jumala, tarkoittaisian hywää minulle, ei woinut saattaa minua ensinkään näitä parempain ihmisten suo, koko maailmassa." Hän koki myös kaikin tawoin osottaa kiitollisuuttansa ja palwellustansa elatuswanhemmillensa. Sahtiwoudin illalla kotia tultua, kii-ruhti Anton paikalla tuomaan hänelle wanhaa harmaata foto-takkiansa ja kenkiä. Kuin äiti walmisti ruokaa liedellä, kantoi hän käskemättä hänelle puita tahti, säästääkseen äitinsä waiwoja, hyppäsi tarhaan ja toi sieltä kaikenlaisia ruokaan tarwittawia särwin-aineita. Monta asiata tultäntetyksi, ennen kuin wanhempansa kerkisiwät siitä mainittakkaan.

Paitti tätä hyödytti hän elatus-isäänsä monella tawalla. — Semmenkin oli hänellä erinomainen halu piirtellä kaikennäköisiä kuvia. Mistä hän waan sai jonkun paperilapun, niin samassa piirteli hän jo sille linnun, kukan eli kartanon, tahti mitä milloin mieleen pisti. Ei wähhäkään woinut hän olla joutilaana; wlati oli hänellä jotakin

tekemistä. Senkitähden rakastivat jahtivouti ja waimon-
sa tätä hyvää poikaa kuin omaa lastansa; ja wieläpä
muutki lapset tulivat paljon wiriämmiksi ja paremmiksi
kuin ennen, kehoitetuina Antonin esimerkiltä.

Anton näki wieraan herrasmiehen kuwailewan koskea.

Neljäs Luku.

Kuwaitia.

Eräänä pähvänä lähetti jahtiwouti Antonin asialle li-
kimmäiseen ruhtinan linnaan. Palatessa sieltä sattui hän
kulkemaan erään kosken siwutse, jonka wesi isolla pauhi-
nalla wuosi waahessa alespäin. Ei kaukana siitä istui
outo herrasmies mustissa waatteissa ja kuwasi koskea. An-
ton mäni häntä lähemmäksi, ja tirkisteli yli hänen olkapäi-
tensä paperia, joka hänen edessä oli; — nähtyään kuwan
siinä, kiljasi hän äkkiä, niin että herraki häpsähti: ”oi mi-
ten toi on kaunis! kas se on ihanasti kuwattu!” Sitten
anoi hän lupaa, saadaksen lähemmältä katella kuwausta.
”Minusta näkyy” sanoi hän, ”ikään kuin olisi tämä peili, jossa

koski kivineen ja puineen kuvaileiksen. Miten selkiänä waluu wesi tuon kallion siwulla, ja kuinka ihanasti wetäiksee waahti noitten sammaltunein kiviin wälissä? luuliji, nä'et, woivan ne sieltä ulos urkkia. Kuinka herallisina noi puut tuolla kor'otteleiwat! ja tuohon olette vielä päällen päätteeksi kuwanneet hirwen, joka juopi lähteestä. Miten norjana se seisoo jal'ovillaan! se wasta mahtaa nopiasti hypätä aitoin ja kiviin ylitse. Waan minulta maalatut hirwet seisowat niin kōmpelōsti, kuin olisiwat joka silmänräpäys kaatumaisillaan. Minä en ymmärrä heitä niin eläwiksi kuvata kuin pitäisi."

Kuwaitia kuunteli mielihywällä pojan kehumatointa puhetta, ja wieläki enämmin hänen rakkauttaan kuwaus-taitteesen. "Minä kuulen," sanoi hän myhäillen, "sinunki siis olewan pienen kuwaitian." "Oh," wastasi Antton, "tä-hän saakka arwelin minä olewani en wähatöin kuwaitia; mutta nyt nä'ea minä wasta, etten minä wielä kelpaa mi-hinkään." Kuwaitia sanoi: "joisimpa minä'i sinun kuwaitilemisiäsi nähdäkjeni. Minä tulen kohta luoksesi, ja silloin tänydyt näytellä niitä minulle. Sanoppas nyt, kutka owat sinun wanhempais, ja mistä sinä olet kotosin?" — "Ah," wastasi Antton, "minä olen kōnhä orpe-poika. Sahtiwouti Grünwald otti minut otto-pojaksensa." — "Sinä olet warmaanki sukua hänelle," kysäsi kuwaitia; "ja kenties hänen welsensä eli sisarensa poika?" — "Enkä ole, hywä herra," wastasi Antton; "minä tulin kofonaan outena hänen taloon-

sa; hän ja hänen waimonsa ottivat minun samassa vastaan ja kohtelivat minua kuin omaa lastansa." — "Se on werrattoman hywin tehty," sanoi kuwailia. "Mutta kuinka se tapahtui?" Anton kertoi nyt hänelle lauealta koko tapahtumuksensa. Kuwailia kuunteli häntä tarkasti ja sanoi lopulla: "Jahtiwouti ja hänen waimonsa ovat, kuulen mä, sangen hywiä ihmisiä. Sano heille paljon terveisiä, minä tulen huomenna heidän luoksensa, kiittämään heitä, koko ihmishyden nimesä, kaikesta rakkaudestansa, kuin he sinulle osottaneet ovat."

Kuwailian nimi oli Riedinger. Hän oli wasta pari päiwää tokasin tullut ruhtinan linnaan siellä eräitä wanhjoja kuwia parantelemaan. Näillä retkillään oli hänellä tapana kuwailia yhtä toista kunkin maan tienoksisista, kussa hän oleskeli ja mikä hänestä parhaaksi näkyi. Hän tuliki seuraawana iltana jahtiwoudin luo. Molemmat keksiwät pi'an olewansa yhtätuumaiset, ja tuliwat heti ystäwiksi. Kuwailia tahtoi nähdä Antonin kuwia. Uiti alkoi niitä ylistellä werrattomiksi. "Uskoka minua, hywä herra," sanoi hän, "ne, kas ne wasta ovat kuwia." Mutta Anton seisoi punettuen owen suussa ja sanoi: "Herra Riedinger, te saatte nähdä, etteiwät ne kelpaa mihinkään." Kuwailia anoi niitä kuitenkin nähdäksensä, ja Anton toi ne esiin. Herra Riedinger katseli yhtä toisen perään sangen tarkasti, ja wälistä myhäili hän itsekseen. "Mutta tiedättens mitä," sanoi hän wiimein, "tuolla pojalla on hywät ku-

wailian lahjat. Antakaa, Herra Grunewald, hänet minun halttuuni. Te saatte häneestä paljon iloa." — "Noh, olkoon männeeks!" sanoi jahtiwouti kätellen kuwailiaa. "Minä olen jo kau'an tuumailnut, mitä pojaesta tulisi. Hän on jo neljäntoista wuotinen ja on kaikki opin aineet Eschentalin koulussa lufenut. Jahtaajaksi on hän hentelä ja sääliwäinen. Hän on luonnostaan enämmin hellään äitiinsä, kuin urholliseen isäänsä. Sentähden, jos luulette häneestä hywän kuwailian tulewan, niin ottakaat häntä oppilaiseksenne. Paljonko te häneestä wuosi-palkintoa tahdotte?" — "Siitä ei ole kysymistäkään," wastasi kuwailia. "Te olette minulle antaneet kauniin esikuvan armeljaisuudesta tuota orpoa kohta. Hywä työ seuraa aina toistansa, niinkuin kynttilä sytyttää toisensa. Elkäät siis huoliko siitä asiasta. Niin pi'an kuin waan saan työni walmiiksi linnassa, niin minä otan Antonin myötäni kaupunkiin, jos hänellä waan halu on siihen, enkä sääli minkäänlaisia maksuja, saadakseni häntä hywäksi kuwailiaksi." Anton oli melkeen hyppiä iloista. Mutta kuin kuwailia muutaman päiwän perästä seisatti waununsa portille, ottaakseen Antonia mukaansa, niin alkoi poika itkeä katkerasti. Jahtiwouti sanoi: "Elä itke Anton. Eihän täältä ole kuin kiven heitto kaupunkiin. Me tulemma usein luoksesi, ja taidathan sinäki käydä meillä pyhä- ja juhla-päiwinä. Ja minä pyydän vielä erittäin teitä," sanoi hän herra Niedingerille, "Antonille lupaa antamaan käydä wälistä luonamme, ja joka wuosi wietttää jou-

lu-jublia meidän tyköm. Sitä te ette warmaankaan
 kiellä.” — Kuwailia wastasi: ”ei suinkaan; ja wieläpä, jos
 niin suotte, tulen minäki joka kerta mu’assa teitä terwehti-
 mään.” Tämän päälle kätelivät he toijiansa. Glatus-
 vanhempansa kehoittivat Antonia kunnioittamaan Dpetta-
 jaansa kuin vanhempatansa, joka sulasta hywydestä tah-
 toi hänelle niin paljon hywää tehdä. Saatettuna elatus-
 vanhempainsa ja isartensa siunauksilta ja onnen toivotuf-
 silta nousi Anton wauuihin ja ajoi pois kuwailian keralla.

Tämä hywäntahtoinen mies täytti kaikki lupauksensa.
 Hänestä tuntui werrattoman iloifelta, neuwoa niin terä-
 wää oppilasta. Myöski käwi hän usein jahtiwoudin luona
 Antonin keralla, wälistä wiipyivät he monta päiwää siellä,
 kuwailien kauneita wuori-tienokjia. Kuwailia ei tainnut
 kylliksi ylistellä Antonia wanhemmillaensa Kerranki sanoi
 hän jahtiwoudille: ”Meidän wälillä sanottu, hänestä tulee
 paljoa parempi kuwailia kuin minä olen.”

Muutaman vuoden kuluttua tuli Herra Riedinger
 taas Antonin kanssa wiettämään Souluja jahtiwoudin ta-
 lossa. Anton oli jo wenyynyt kauniiksi nuorukaiseksi. Herra
 Riedinger, jahtiwouti ja hänen puolisonsa jäivät wielä kau-
 emmaksi walweille iltasen syötyä Anton ja muut lapset
 olivat jo aikoja käynneet lewolle. Jahtiwouti puolisonensa
 hawaitfiwat kaikesta, kuwailialla olewan jotakin erinomaišta
 mielessä, jota hän heille tahtoi sanoa. Wiimeiseltä sanoi
 hän: ”mitä Anton on taitanut minulta oppia, sen on hän jo

oppinut. Nyt täytyy hänen lähteä loitommaksi maailmaan; hänen täytyy matkustaa Italiaan. Tosin tulee se paljon maksamaan, mutta ei mitä tehdä. Hänessä ei mitään kustannukset mäne hukkaan, sen takaan minä. Minä olen tästä asiasta näin tuumailut. Anton ei tosin taida matkustaa kotonansa muitten taskulla, waan hänen täytyy itsensäki jotain ansaita. Kuitenki tarwitsee hän aluksi melkeisen raha-arvon, tullakseen jal'alle aikeesansa; ja siihen tahdon minä häntä auttaa, niin paljon kuin taidan. Teidän esimerkiltänne kehoitettuna olen minä päättänyt maksutta laittaa Antonin kumailiaksi. Tähän asti tehdyt työnsä olen minä saanut hywään hintaan kaupituiksi. Saadut rahat niistä olen minä pannut säästöön hänen matkatarpeeksensa; mutta niitä on vielä aiwan wahan. Ettenkö te panisi siihen lisäksi, johon tosin melkein suuri summa tarvitaan. Al'ettu hywä työ pitää myös täytettämän." Tämän päälle ojensi hän jättiwoudille kätensä. Tällä oli aina ollut suuri ilo Antonin hywästä käytöksestä ja ahkeruudesta. Hän oli myös jokseenkin warakas. Nyt loi hän silmiään waimoonsa. Tämä nyykäytti päätänsä. Jättiwouti tarttui samassa kumailian käteen, sanoen: "Noh, olkoon männeeksi", jos ei kustannus käyne worjeni ylitse, niin kyllä minä sen mielelläni annan." Samassa al'ettiin mieltä Antonin matka-kustannuksista, ja päätettiin yhteisesti, että Antonin täytyi jo ensi kerralla lähteä matkaan.

Seuraavana aamuna läksi Kumailia taas Antonin

Kanssa kaupunkiin. Salwen kul'ussa walmisti jahtiwenti waimoinensa kaikenlaisia Antonin matkatarpeeksi. Esi werkaa tehdäkseen ottopojalleen kunnolliset werka-waatteet. Myös otti hän esiin oman matka-laukkunsa ja laittuutti uuden peurannahan sen ylle. Waimonsa ja molemmat tyttärensä ompelivat uutterasti, walmistaen Antonille paitoja ja suffia. Kewäimen al'ussa täytyi hänen vielä wietää muutama päivä elatus-wanhempainsa tykönä. Tällä wälillä antoi isä hänelle monta kaunista waroitusta ja neuwoa, kuinka hänen tulee elää maailmassa, ja oli wer-rattoman rakas ja ystäwällinen hänelle. Hän otti itse tä-pätäkseen hänen laukkunsa. Toka kerta kuin waimonsa ojensi hänelle uuden waatteuksen sinne pantawaksi, tuli Anton suuresti liikutetuksi. "Ah kuinka paljon — miten äärettömän paljon hyvää te kuitenkin te'ette minulle!" sanoi hän. "Ei omatkaan wanhempani, jos he vielä eläisivät, taitasi minulle enemmän hyvää tehdä!" Laukku laitettiin edelläkäjin erään mainion Kuwailian luo, jolle herra Niedinger oli Antonista kirjoittanut, sillä Anton mieli tehdä koko matkan jalkaisin. Kristian, Antonin sydämmellisin ystäwä, hankki päällisekşi hänelle wäyhäisen laukun, jossa Anton taiti itse kantaa tarpeellisimmat matka-kapineensa.

Wiimein tuli ero-päiwä; Anton aikoi syötyänsä määnä Herra Niedingerin luo kaupunkiin ja sieltä edespäin matkallensa. Uusi walmisti lounaan, ja nyt söiwät he vielä kerran yhdessä. Tämä oli rakas ja liikuttawainen per-

heen juhla. Kaikki olivat waiti. Wihdoin katsahti jah-
 tivouti ympärillensä ja sanoi: "Ei niin, minun poikani ja
 tyttäreni, elkkää niin murheelliset olko, ja sinä" — sanoi
 hän waimollensa — "pyyhi pois kyyneleet filmistäsi. So-
 han se on kerran niin, eikä woi muuten tapahtua! Kuin
 pojat pääsivät täyrikaswuisiksi pitää heidän mässä maail-
 maa loitommalta katselemaan; ja myös te, minun tyttäre-
 ni, olette pi'an siinä iässä, jona teidänkin pitää wanhem-
 painne masta luopua. Mutta, waikka wuoret ja laak-
 sot eroittawat meitä, pysymme me kuitenkin aina henges-
 sä yhdistettyinä keskenämme. Ja mitä suruisempi ero on —
 sitä ilahuttawaisempi on taas yhteen-tulo, joka tahi täällä
 alhaalla eli toisella puolen häntä tapahtuu!" Tämä hy-
 wä mies tiesi iloilla puheillansa saada taas kaikki ilahu-
 tetuiksi. Hän käski noutaa putelin parasta wiiniä, jota
 muutoin waan suurina juhlina nautittiin. Tästä kaatoi
 hän ensin puolisolonsa ja sitten molemmille tyttärillensä,
 waikka nämät kaikki kolme eivät maistaneetkaan siitä.
 "Kutka siis murheelliset owat, ne ottakaan wiiniä!" sanoi
 hän myhäillen. Anton ja Kristian ojensivat heti lasinsa,
 pitkittä maanittelemisitta. Syötyä otti jativouti lasinsa
 ja sanoi: "Saas tästä Anton! toiwotan sinulle onnea se-
 kä sinne mässä että tokaisin tulla!" — "Taiwaallinen Isä
 suokoon sen," wirkki äiti, maistain tilkan lasistaan. Kris-
 tian, Katrina ja Lewisa kiihittelivät myös lasiansa Antonin
 kanssa. Kaikkein filmisä oli kyyneleet, mutta Anton oli

fuitenkin enimmän kaikkia liikutettu. Hän ei voinut enämmin pidättää kyhyeleitänsä ja sanoi: ”O, te minun kaikkimmat ja rakkaimmat vanhempani, kuinka suuresti olen minä welvollinen teitä kiittämään! mitä olisin minä ilman teitä? Minä en taida koskaan paikita teille sitä hyvää, kuin te minulle tehneet olette. Palkitkoon taimaan Isä sen teille minun edestäni! Nustakoon Hän minua, taitaakseni teille ja minun rakkaille sisäriideni itse-työlää osottaa minun sydämmellisimmän kiitokseni kaikesta siitä hyvästä, jota te jokainen minulle osottaneet olette.”

”Kyllä se niin on Anton,” sanoi jahtiwouti, ”että me, totuuden sanoakseni, panemme milt’ei lii’aksi sinun edestäsi alkiksi, muitten lasteni katsannossa. Sillä noi tyttäret tarwitšiwat myös jotakin. Mitä taas minuun ja puolisooni tulee, niin ei meillä tainne enämpätä olla paljo tarwista maailmassa. Päämme on jo harmaisa. Niin kau’an kuin me elämme, on meillä kylliksi leipää. Mutta jos, rakas poikani, jos ku sisäristäsi joskus tulisi puutteesen, niin älä silloin unhota, kuinka me sinua hädässäsi autoimme, ja älä anna heidän puutosta kärkeä. Lupaa se nyt minulle tässä julkisesti Jumalan ja ihmisten edessä, ett’et siinä sisäriidäsi unhota?” — ”O minun rakas isäni,” sanoi Anton, katkerasti itkein ja ojentaen jahtiwoudille kättänsä, ”johan minä silloin olisin kaikkein kiittämättömin ihminen maan päällä, jos minä joskus teidän hywynyttänne unhottaa taitoisin. Ei, ei, sitä en minä koskaan tee — teidän rakkautenne

kohtaani on minulle i'äti unhottamaton. Minä pidän sen suurimpana onnenani tässä maailmassa taitaa kerran osoittaa teille, minun kunnioitettava elatus-aitini ja rakkaat sisäreni, minun sydämmellisimpää kiitollisuuttani."

"Moi kyllä minä sen uskon," sanoi jahtiwouti. "Mutta — nyt on jo aika eritaksemme. Vaskei nyt polwillesti, minun poikani, että minä saan antaa sinulle isällisen siunaukseni." Anton käwi polwillensa. Jahtiwouti katsahti hartaasti Taimaaseen, sitten laski kätensä Antonin päälle, ja siunasi häntä sanoen: "Jumala johdattakoon sinua, poikani, kaikilla teilläsi; Hän warjellakoon sinua kaikesta synnistä ja pahuudesta, ja saattakoon sinut ta'as terweenä ja nuhteettomana takaisin kotiin." Äiti ja lapset seisoiwat itkein kädet ristissä ympärillä ja sanoiwat liikutetuilla sydämmillä: "Amen!" Jahtiwouti nosti Antonin ylös, lifisti häntä rintaansa vasten ja sanoi wielä: "Miin mäne siis nyt — ja Jumala olkoon sinun kanssasi! Pidä aina Hän-tä silmäisi edessä — ja älä koskaan unhotta, että Hänen taikkinätewä filmänsä näkee sinua jokapaikassa. Pidä itsi-äsi li'an hywänä tekemään jotain pahaa. Tämän maailman hywydet ja huwitukset eiwät ansaitse, että niillä tuntoamme raskautamme. Muišta poikani, ett'emme ole luodut ainoasti tätä wähhää aikaa warten, jota me täällä maan päällä wietämme, waan i'ankaikkisuudelle. Älä ai-

noasti pahaa wältä, waan wältä myös kaikkea tilaisuutta siihen. Semmenkin pakene sellaisia ihmisiä, jotka Jumalan sanaa ja esivanhempainme uskoa pilkkaawat ja kaikkea riettautta harjoittawat. Vielä kerran sanon; woi hywin rakas poikaiseni, ja Jumala ja Hänen enkelinsä johdattakoot sinua.”

Miti sanoi itku silmissä: ”Anton! sinä näet nämät kyyneleistä kostuneet silmäni! Näitten kyyneletni tähden, pysy uskollisesti kiini Jumalassa ja käytä itsiäsi kauniisti ja siivosti. Muista näitä elatus-aitisi kyyneleitä, jos tullet kiusatuksi tekemän sitä, kuin paha on. Tähän asti olet sinä ilahuttanut meitä, älä myös koskaan saata meitä murheellisiksi. Waikka minä nyt katkerasti itken, tunnen minä kuitenkin sinä suuren lohdutuksen. Mutta jos me koskaan saisimme kuulla jotain pahaa sinusta, silloin itkisimme me kaikki katkeria kyyneleitä sinun tähtesi. Älä kokoelein-aikanaasi unhotta meidän sydämeillisiä neuwojamme ja waroitukiamme — eikä sinun äiti-wainaasi wiimeisiä sanoja — jää hyvästi!”

Koko perhe saattoi tätä syvästi liikutettua nuorukaisesta vielä kappaleen matkaa maan tietä myöten. Wihdoin toiwottiwat he kaikki vielä kerran hänelle onnea matkalle, ja Anton läksi kulkemaan — mutta he seisattuiwat. Uusiasti katsoi Anton vielä jälkeensä, nostellen lakkiansa hyvästi jätökki. Tahtiwouti ja Kristian heiluttelivat myös

kuin lakkiansa hänelle, ja äi i tyttärinensä walkeita niistä-
liinojansa, sikki kuin hän wihdoin häwiisi heidän silmistään
tien käännöksessä.

Eräs talonpoika tuopi joulu-lahjan jahtiwoudille.

Viides Luku.

Joulu-lahja.

Topa tuli kolmanneet Joulut jälkeen Antonin matkustamisesta. Jahtiwouti ja poikansa Kristiani palautuivat tänä aatto-iltana aikaisemmin kuin tavallisesti kotia metsästä. Ulkona oli sangen kylmä. Ehto-aurinko loisti tulipunaisena ikkunan läpi huoneesen. Ruudut alkoivat jäätyä ja wälkkyiwät monennäädösinä, kuin kalliit kivet, illan ruskottaessa. Jahtiwouti istahti farmituolillensa ison uunin wiereen, ja heitteli enemmän puita palamaan. Samassa alkoi tuli leimuta ja, walaisten koko huoneen, ulottui walonsa ikkunoihin ja lisäsi jäätynein ruutujen wälkkyä.

Nyt tuli waimonsa sisään. "Eikö kuulu kirjaa Antoilta?" kysäsi jahtiwouti. "Ei," wastasi cukkonsa suruisti. "Kummapas on kuitenkin!" sanoi jahtiwouci pudistain päätänsä. "Tähän asti tuli aina häneltä kirja joulun-aatoksi. Mitenhän ne lawialta kirjoitetut ja minun suurimpana Joulu-ilonani. Mitenhän pojan kanssa laita lie, ett'ei hän kirjoita?"

Euskin oli jahtiwouti tämän sanonut, kuin eräs talonpoika astui sisään, hiukset walkeina huuteesta, ja parta pakkasen panema. Yhdessä kädesään oli hänellä kirja, ja sel'ässään iso puinen laatikko, joka oli latuskainen, mutta sen siaan lewiä ja niin korkia, että miehen täytyi kyyryissä astua sisään. "Tuossa laatikossa on warmaanfin peili!" sanoi Katrina. Mies antoi kirjan jahtiwoudille ja pani laatikon laattialle. "Kirja on herra Riedingeriltä," sanoi jahtiwouti. "Miten se niin on? eiköhän Anton parkaa ole joku onnettomuus kehdannut." Kiiruusti aukasi hän kirjan ja silmäili sen nopeasti uunin walossa. "Mitäs te luulette," sanoi hän kirjan luettua ilolla, "Anton lähettää meille aina Suomista asti kuwan joululahjaksi. Hän on sen ensin lehtenä laittanut Herra Riedingerille, pyytäen häntä tiettämään sille somasti fullatun raamin, ja toimittamaan sitä kaiken mokomin ihan Joulu-aattona tänne. Herra Riedingeri ylistää taulua mahottoman hyväksi. Onpas Anton poikani kuitenkin siivo nuorukainen; minä soisin hänen parast'aikaa olewan tässä, saadakseni häntä soleilla."

"Katrina," sanoi hän, "anna tuolle hyvälle tuomarmiehelle ryyppy viiniä, siksi kuin ruoka joutuu. Se tekee hänelle hyvää, sillä ulkona on hyvin kylmä." Mies otti viinin kiitollisuudella; mutta illalliselle ei hän jäänyt. Hän sanoi Eichendalissa itsellään olevan sukulaisia, joitten luona hän aikoi viettää Joulun-aattoa ja ensimmäisen Joulupäivän. "Kuinka itse tahdotte," sanoi jahtiwouti, pyysi häntä tyhjentämään lasiansa, maksoi rehellisesti hänen waiwansa, ja laski hänen mämemaän.

"Nyt," sanoi jahtiwouti, "kävää kaikki istumaan ympärilleni! Herra Riedingerin kirjassa on myös kirja Antonilta, ja sen lu'en minä teille" — "Mutta minä mänen enämpi kynttelä neutamaan," sanoi Lowisa. "Dikeen sanottu," vastasi jahtiwouti; "minä nä'en sitten paremmin lukea. Mutta joudu pi'an!" Lowisa tuli samassa takaisin, kantaen kynttelä kirkkooksi puldistetussa wäskisessä kynttilä-jal'assa. Kaikki istuivat suurella halulla isän ympärille kuulemaan kirjaa. Hän luki:

"Minun rakkaimmat wanhempani ja sisäreni! Tämän myötä lähetän minä teille joululahjaksi erään kuwan, jolle minä olen paljon työtä tehnyt. Sillä kuvataan Wipah-tajan syntymistä seimessä. Monet kuwaniekat wakuuttivat tauluani hyvin onnistuneeksi. Minä soisin teille puoleksi enämmin iloa tästä, kuin minä tunsin, ensi kerran teidän huoneenne kynnyksen ylitse astuttuani ja nähtyäni ku-

wasja seinäälläne Jesuksen makaawan seimesjä. Warmaan-
fin olisi ilonne silloin suuri.

”Oh jospa minä kuwineni voisin matkustaa luoksen-
ne ja itse antaa sen käsienne! — Tosin on täällä sangen
ihana maa! Nyt tätä kirjoittaisiani Marras kuussa, on
teillä luultawasti jo aikoja talwi, ja sekä huoneinne katto
että puut metsässänne notkuwat lumen painosta. Mutta
täällä on vielä koko luonto kukiistukseensa ja kaikki puut
hedelmöitsewät. Kuitenkin huolimata kaikesta tästä iha-
naisuudesta halajan minä olla teidän luonanne tupanne
uunin edessä, jonka walossa minä olen wiettänyt elämäni
onnellisimmat hetket.

”Minä kiitän teitä siitä, että nyt elän Italian läm-
pymissä maisissa ja olen kuwailia, jos minä muutoin tätä
nimeä ansaitsen. Nähdessäni teidän lapsille tehdyn kuwan-
ne Wapahhtajan syntymisestä, heräsi minussa kaikkein esin-
nä inno kuwailia. Vielä nyt on se alati ihanana silmiä-
sani; ja ne komeat kuwat, joita minä täällä nähdä saan,
eiwät niin suuresti ihastuta minua, kuin teidän wähäpä-
töinen kuwanne silloin. Oh, lapsuuden onnelliset wiattomuus-
den muodot owat toki kuitenkin suloisimmat! Silloin
näkywät kaikki kappaleet ympärillämme kuin kirkastettuina
aamuruusun kultasilta säteiltä. Sääli, että niin pi’an ka-
toawat!

”Tätä kirjaani lukeissanne ja kuwaani katselleissanne
olen minä hengellisesti teidän keskellänne. Synvästi liikute-

tulla sydämmellä mu'stan minä vielä aiwan hywin, kuinka minä, kylmästä jähmettyneenä, astuin teidän majanne ovesta sisään; kuinka te, rakas elatus-äitini, wiewoititte minua lämpymällä liemellä ja oitte omaksi lapsiksenne, ja kuinka iloisesti Kristian, Katrina ja Lowisa jakoivat joululahjojansa minun kanssani. O, minun sydämmellisesti rakastettu isäni! Kiitollisuudella suutelen minä nyt ajatuksissani teidän ja minun elatus-äitini siunottuja käsiä. Minä sykeilen kaikkia sisäriäni, ja jos edeltä käsin iloitsen siitä, kuinka minä, muutaman vuoden kuluttua, ei kaukaa, waan kaswoista kaswoihin saan sanoa teille, olewani kaikesta sydämmestäni teidän kiitollinen ja teitä kuolemaani saakka rakastawa poikanne Anton. — Ruomissa 15 p. Marras kuuta w. 1756."

"Kas, se on waista kirjja," sanoi jahtiwouti pyyhkien silmiään. "Eiwätpäs ole kulunkimme männeet hukkaan siinä pojassa. Kyllähän minä aina toiwoin hywää hänestä, mutta hän mänee yli odotukseni. En koskaan uskonut hänestä senlaisia iloa näkewäni. Mutta," sanoi hän myhäillen, "iltainen odottaa meitä. Synötnä katsomme laitettua taulua." — "Ei, ei!" huusivat kaikki kuin yhdestä suusta, "nyt samaassa!" — "Näyttäkää, isä kulta, sitä ennen syömistä!" sanoi Lowisa; "minä mänen noutamaan enämmin fyntteliä, taitaaksemme paremmin katsella kuwaa."

Kristian tuli hohtimen ja wasaran kanssa, ja aukasi laatikon. "Woi kuinka kaunis! kuinka ihana!" sanoivat

kaikki. "Mitkä Tairaalliset kasvot, mitkä verrattomat kauneudet!" Sahtiwouti asetti kuvan pöydälle, ja kassi kynttilää sen molemmalle puolelle. Kaikkein filmät tähtäsi kuvaa. Uiti pani hartaasti kätensä ristiin ja sanoi: "Todenkin, miten kaunis! mofomata en ole vielä eläissáni nähnyt. Minusta tuntuu kuin seisoin Jesuksen seimen ääressä! kuinka suloiselta ja ystäväälliseltä hän näyttää, ikään kuin hän maailmaan tullessansa tervehtisi meitä kaikkia; ja kuinka toi Maria, polwifillaan seimen edessä — rakkaasti ja helleydellä filmäilee lastansa, jota hän yhdellä kädellänsä syleilee, painaen toisella syvästi liikutettua sydäntänsä, ja lasta katsellessaan unhottaa kaiken köyhyytensä. Kuinka armoisesti toi Juoseppi seisoo siwulla kädet ristissä ja katsoo hartaasti Tairaaseen! Kuinka nöyrinä paimenet ovat tuossa polwillaan, ja miten noi ihanat Enkelit tuolla ilmassa Tairaahan firkkauden walossa lentelewät. Tofa ei iloa tunne nähdessään tuota rakkaan Wapahajamme syntymisen kuvausta, eikä taipune pyhain Enkelein kanssa kiittämään ja ylistämään Jumalata, sillä on warmaanki kiwinen sydän."

Sahtiwouti oli tähän asti äänettömänä katsellut kuvaa, sanaakaan wirkkamatta. Wiimein sanoi hän ikään kuin unesta heränneenä: "Jaa, se on tosi! Kuin meillä on toi pyhä tapaus niin ihanaksi filmäimme edessä kuvattuna, niin liikuttaa se myös erinomaisesti sydäntämme. Minä to'en siis nyt selittää teille minunki ajatukseni siitä." Hän otti ison karmituolinsa uunin luonta, asetti sen kuvan koh-

dalle mukawaan paikkaan keskelle lattiata, ja alkoi puhua seuraawaisesti:

”Ensin tãytty meidãn, rakkaat lapseni, ruweta katselemaan tuota seimesã olewaa lapsukaiãta! Mutta jãttãkããmmẽ wãhããssi aikaa siwulle hãnen jumaluutensa luonto, ja tutkikaamme hãntã kuin ihmisen lapsena. Olen heikko ja turwaton, kapaloitu muutamilla rãshilla, makaa hãnnoilla wãhilla heinilla ja olilla. Mutta äitinsã tervehtii hãntã tãhãn ilmaan tultuansa ystãwãllisesti myhãillen, holhoo hãntã sydãmmellisellä helleydellä. Elatus-isiä seisoo siinä äãressã, myõõstin iloisenã ja walmiina woimakkaamalla kãdellããn suojaamaan sekã äitiã ettã lasta ja elãttãmããn heitã hi’ellãnsã ja wã’ellãnsã. Kaikkein ihanin katsanto, jõsta taiwaan enkelitki iloitsawat, on, koska isã on rakas ja uskollinen, äiti hellã, ja koska lapsi, tultuaan tãyteen ikããnsã, kiitollisuudella muistaa wanhempainsã helleyttã ja waiwoja; sillä isã, äiti ja lapsi owat kolme, jotka Jumala on yhdeksi yhdistãnyt.”

”Mjatelkaat sentãhden, rakkaat lapseni, katsellesanne Jesusta seimesããn:” noin heikkona, kuin toi lapsukainen, olin minãki kerran. Minã olisin nããntynyt, jos ei rakkaat wanhempani olisi pitãneet huolta minuãta. Suurella ilolla otettiin minua, wãhããistã äãskẽn syntynyttã wierãsta, wãstaa; ja kaikki oli jo valmistettu minun tulolleni. Witini pu’etti minun ensimmäisiin waatteisiin, nimittãin kapaloihin, jotka hãn kenties itse kutonut, ketrãnnyt ja ommellut oli.

Hänen suurin huolensa oli, ettei minulta mitään puuttunut. Maateshani walvoi hän kättyeni ääressä; ja monta unetointa yötä wietti hän sulasta rakkaudesta minua kohtaan! Isäni piti huolta sekä minusta että äidistäni, saadaksensa meille molemmille ruumiin ravintoa ja werhoa.” Kiittäkäätkö sentähden lapseni Jumalata, että hän teille rakkaat vanhemmat antoi! Sillä Hän on Pyhän Henkensä kautta wuodattanut rakkautensa vanhempainne sydämiin, että he sydämmen hellendellä teitä kohtelewat; sillä isä ja äiti owat wälkappaleet Jumalan kädessä kaswattamaan ja hoitamaan Häneltä heille uskottuja lapsukaisia. Olkaat sentähden kiittolliset teidän vanhemmillenne. Jos poika eli tytär unhottaa äitinsä waiwat ja isänsä huolen ja murheen, kuin hän saadessa heille elatusta ja waatteita kärsinyt, niin semmoiset lapset olisijat paitsi ihmisen tuntoa, ja Jumala ronskaisi heitä.”

”Koska me nyt rakkaat lapseni olemma näin tutkineet tuota jumalallista perhettä, katsahatakaamme wielä korkeuteen silmäilläksemme noita ilmaassa lentelewiä enfeleitä — ja siten wilahatakaamme alas noihin järjettömiin eläimiin tallissa. Tästä kaikesta nä’emmä me selwästi ihmisen arwon ja mikä tarkoitus Jumalalla ihmisistä on. Katselkaamme ensin wieläi ferran neitsy Marian lempeitä kaswoja, joista taiwaallinen ihanaisuus ja äidin hellens loistawat, ja Tuosepin arwoista muotoa! Minkälaisella sydämmen hartaudella hän nostelee silmiänsä Taiwaaseen! Katsokaat tuota ihanata

lapsukaišta, jonka kasvot niin suloisesti myhäilevät, ja jonka filmät kiiltävät kuin tähti-siferit! Werratkaapas kaikkea tätä noihin eläimiin, miten tuhmina ja järjettöminä ne siinä läsnä ovat, ei tietäen mistään mitään! he ajattelevat ainoasti muo-
naansa! Ken ei tästäkään nä'e, kuinka kirkas olento ihminen on luontokappaleen suhteen? kaikkein tuhminki ihminen lukee häpiäksi, jos häntä si'akksi, lehmäksi eli wafikaksi kutsutaan. Ihminen on werrattawa enkeleihin, jotka tietävät ja tunnustawat Luojansa, iloitsawat Häneestä ja weisaawat Hänelle ylistystä ja kiitosta. Ihminen on ainoa olento maan päällä, joka samate taitaa tehdä. Jospa hän olisiiki jossakin eläimen kaltainen, niin on hän kuitenkin liikeisemmässä yhdistyksessä enkelein kanssa kuin muu luontokappale. Pannaan, että hän itkein ja walittain syntyy maailmaan, täytyy kärsiä paljon ja moneissa metkussa olla, ennen kuin täysi kasvuiselkseen tulee; ja sittenkin wähän aikaa kukoistettuaan taas laakastuu pois kuin kukkainen, ja muuttuu mullaksi kuin muuki eläin — mutta näin käypi ainoasti hänen maalliselle kuolewalle osallensa ruumiille. Katoomaton ja kuolematoin sielu asuu hänessä kuitenkin; hän on henki, pu'ettu luonnollisella lihaisella kuorella. Niin pi'an kuin tämä ruumiin kuori eriaa ihmisestä, on hän henki — ja wieläpä muuttuu Taiwaan enkeliksi, jos hän täällä alhaalla toimellisesti wa'eltanut ja Luojansa tahdon jälkeen elänyt on."

”Paitsi isoja eläimiä on kuwailia myös kuwailut tuohon lampaan, ja pienen wasullisen hedelmiä, jotka ovat seimen edessä, warmaankin tarfoitetut lahjaksi äsken syntyneelle lapselle. Kaikki muut luodut maan päällä owat ihmiselle alammaiset ja kuuliaiset. Hän tä tottelewat ja palwelewat myös ne woimakkaammatti eläimet; lammaš antaa hänelle willaa ja maitoa; maa tuottaa hänelle kaikenlaisia hedelmiä. Jumala on luonut ihmisen enkelin kaltaiseksi, ruunannut hänen arwolla ja funnialla, tehnyt hänen kaikkein kappalten herraksi ja antanut kaikki hänen halttuunsa.”

— ”Myös paikka, jossa näemme tuon lapsen vanhempinensa: seimi ja talli owat sangen merkilliset. Ei ihmiselle ole tarwis komeita howea, ollaksensa onnellisena. Hän taata elää tyytyväisesti ja kuolla autuaallisesti kaikkein köyhimmäsäki majassa. Täällä maan päällä ei löydy muuta kuin wihelijäisyyttä ja puutosta. Mutta olla oikein onnellinen, ansaita sitä totista funniata ja arwoa, siihen ei ihminen tarwitse silkkii eikä samettia, ei kultaakaan eikä hopyata. Tuuri siinä kaikkein tarpeellisimmassa ei ole Jumala tehnyt eroitusta ihmisten välillä. Tuossa vanhassa ja huonosssa tallissa owat nyt ne kaikkein pyhimmat ja hurskaimmat ihmiset, kuin koskaan maan päällä elänyt on.”

”Kaikki mitä minä teille, rakkaat lapset, tähän asti puhunut olen, on tosin suuresti ilauttawainen ja lehduttawainen. Kuitenkin on se ollut, mitä hywää me luonollisessa katsannossa

tästä tapauksesta oppia taidamme. Jesuksen jumaluuden luonto ja hänen maailmaan syntymisensä tarkoitus ovat tässä ne kaikkein tärkeimmät ja tarpeellisimmät. Jeesus Kristus, sen korkeimman poika, on tullut maailmaan vapauttamaan ihmisiä, jotka ovat langenneet ensi-onnellisuudestaan, ja sen tähden kadotuksen alaisiksi joutuneet. Hänessä ilmaantui näkyväisesti Jumalan rakkaus meitä ihmisiä kohtaan; hänessä näemmä me Jumalan ihmisen muodossa. Tosin syntyi hän suuressa köyhyydessä, makasi kuin lapsi seimessä, eikä sanonut maailmassa olevan niinkään paljon omaa, kukaan hän olisi voinut päättäänsä kalliistaa, ja kuoli viimein kuin pahantekijä ristin puulla. Mutta kuitenkin on hän kaikita maallisia aineita, rikkaudetta ja sotavoimaita muuttanut maan muodon, valistanut ja ikään kuin uudestaan synnyttänyt koko ihmiskunnan, temmannut sen kadotuksesta ja sillä tavoin todistanut jumaluudestaan. Tämän kaiken on hän tehnyt paljaasta jumalallisesta wiisaudestaan, rakkaudestaan ja kaikkivaltiaisuudestaan. Tämän osottaa myös tämä kumoukseen ihan niin selkiästi kuin Hänen ilmoitettu Sanansakin."

"Katsokaat vielä, yli ympäri on synkein yö; pimeys peittää koko paikkakunnan, ainoastansa valo tästä jumalallisesta lapsesta valkaisee kaikki kirkkaudellansa. Tuuri näin peitettiin maa Jesuksen syntymässä tietämättömyyden ja pakanallisuuden pimeydeltä; mutta Jeesuksessa Kristuksessa nousi se oikia aurinko, joka valkaisee kaikkia ihmisiä, jotka maailmaan tulevat. Ihmiset olivat wajonneet

syntiin ja kaikkinaisiin pahuuksiin, monet olivat noitten tällösa olemain eläinten kaltaisia, ja olivatpa muutamamat pahemmat luontokappaleitaki; mutta Jesuksen kautta tulivat kaikki, jotka Hänen päällensä uskowat, uusiksi ihmisiksi, ja ikään kuin enkeleiksi ihmisen muodossa. Niin taitamattomat ja syntiset kuin ihmiset olivat, samate olivat he wihelijä isetki. Mutta miten onnelliset eikö jo ne ihmiset ole, jotka seisowat hänen seimensä ympärillä ja iloitsewat hänen syntymisestänsä! Maria, Juoseppi ja paimenet tuntewat, katsellessaan äsken syntynyttä Wapahatajaa, itsensä korotetuiksi kaiken maailman wihelijäisyyden ylitse. Hän, joka tuli maailmaan pelastamaan ihmisiä wihelijäisyydestä ja tuomaan heille Daiwaasta iloa ja rauhaa, osotti sen jo syntymisestänsä. Vielä nyt kuuluwat kaikille ihmisille nämät enkelin sanat: ”Minä ilmoitan teille suuren ilon; teille on syntynyt Wapahataja, joka on Hererra Kristus.”

”Jokainen taitaa wapaasti Hänen tykönsä astua. Ensin ilmoittii hän köyhille, alaisille maamiehille — paimenille; äitinsä oli köyhä, elatusisänsä käsityön tekiä, joka raskaalla työllä ja waiwalla ansaitti leipänsä. Jo Jesuksen seimen luona opimme, ettei rikkaus, suuri arwo ja maallinen wisaus maksa mitään hänen edessänsä. Hän tahtoo kōota ympärillensä ainoasti hywän suopuwia ihmisiä, niinkuin Maria, Juoseppi ja paimenet, joilla oli totinen jumalan pelko sydämessä. Kuitenkin ei hän tyköänsä pois syökse sitä suu-

rintakan syntistä, jos hän on sydämmeestä katuwainen ja totisesti aikoo parantaa itseänsä. Tämän selittää jo hänen nimensäkin. Sentähden ilmoittaa Enkeli Marialle Jumalan käskyn näin: "Sinun pitää kutsuman Hiren nimensä Jeesus!" Sentähden kertoo hän myös Juosepille tämän käskyn; "Sinun pitää kutsuman Häntä Jeesus, se on: Wapahtaja, sillä hän on wapahtawa Kansansa heidän synneistänsä." Syntisen ihmiskunnan piti tuleman hänen kansakseen, Jumalan pyhäksi kansaksi. Sentähden nä'emme Taiwaan awoina Jeesuksen seimen ylitse. Hän tahtoi ihmisille sul'etun taiwaan uudestaan awata, perustaa taiwaan waltakunnan maan päällä, ja tällä tawoin taas yhdistää taiwaan ja maan. Tästä iloitsewat ja riemuitsewat Jumalan enkelit, ylistawät Jumalata korkeudessa ja toiwottawat ihmisille onnea siihen pelastukseen, joka Kristukselta heille walmistettiin.

"Kaikki mitä Jeesuksen seimellä ennustettiin, tulikin Jeesukselta täytetyksi, vaikka ihmiset kyllä kokiwat wastustaa sitä uskottomuudellansa ja taipumattomuudellansa, ja vaikka hänen syntymisensä ja kuolemansa ei ollut monelle pienimmäksiikään hyödyksi. Hän perusti taiwaan maan päälle, ja hänen tekonsa pysyiwät järkähtämättöminä. Monikin mainio sota-uro perusti maallisia waltakuntia, mutta eipä ne olleet pysyväisiä: moni jo näki eläissään heidän kufistuwan ja raunioksi muuttuwan. Jeesuksen waltakunta ainoasti — nimittäin totinen Kristillisyyt — on yhdäti lewennyt

lewenemistään, ja on juuri nytki tällä hetkellä vielä pysyväinen. Kansakunnittain uskoutu ihmisiä häneen, ja Ruinkaat kaunistivat ruunujansa hänen ristinsä merkillä. Paikanallisuuden iän ikuiset kauhat tawat katosiwat kaikissa Kristittyen maisissa. Joukoittain kohosi kirkkoja, joissa rufoillaan sitö ainoata totista Jumalata ja opetetaan jumalallista totuutta. Lukemattomia kouluja, köyhäin- ja potohuoneita ja muita asetettiin kristittyin rakkaudesta. Kuinka monta köyhää ja turwatointa lasta eikö hukkaantuisi tietämättömyydessä, pahuudessa ja wihelijäisyydessä! Miljoonittain ihmisiä owat Uskon kautta Kristuksen päälle saaneet lewon synteinsä ylitse ja tulleet hänen kauttansa uusiksi ihmisiksi. Ja vielä nytki waikka uskottomuus ja pahuus owat wallalle pääsemäisillään, riippuu lukemattomia sydämmiä hänessä kiini, ja saawat lohdutuksen elämässä ja kuolemassa. Yhdäti vielä julistetaan pakanoille ewankeliumia eli ilo-sanomata häneestä; ja raiwot Kansakunnat uskoutuwat Häneesen, iloitsewat tästä taiwaan sanomasta, ja siweytywät kaikin puolin. Sentähden on Jesuksen syntyminen kaikkein suurin ja merkillisin tapaus koko maailman historiassa, jonka tähden senaikuiset ihmiset syyllä siitä päivästä alkoivat kokonaan uuden aika-kauden. Joka wuosi pitää muistutaman meille, että Jesuksen syntymisen päivä on wal'on ja pelastuksen syntymyspäiwä kaikille niille ihmisille, jotka hänelle silmänsä ja sydämmensä awata tahtowat — ja totisesti on tämä päiwä koko ihmiskunnan totisen onnen, wal'on ja autuuden syntymä-päiwä.

Sentähden wiettäkäämme, rakkaani, näitä Joulu-juhlia iloisilla mielillä ja hartailta sydämmen rukouksilla, ja weisatkaamme enkelein kanssa ylistys- ja kiitos-wirsiä rakkaan Wapahantajamme syntymisestä.”

Näin puhui jahtiwouti; waimonsa sanoi vielä liikuttuna: ”Jaa, rakkaat lapset, niin tulee meidän tehdä. Toi ihana kuwa, jonka Anton lähetti meille, on kaikkein parain Joululahja, kuin yksikään ihminen — itse ruhtinasikin — olisi meillen antaa taitanut. Isänne kaunis selitys, hartaudella kuuneltu, on se ihanin juhlaisuus, jolla me tätä Joulunaattoa wietämme. Dmistakaamme kiitollisuudella se autuus, jonka Jumala meille, äsken syntyneen Wapahatajan kautta, walmisti. Silloin tulee hänen syntymäpäiwänsä olemaan meidänki autuutemme syntymä-päiwä.”

Maafunnan Ruhtinas jahdisssa.

Rundes Luku.

Jahtiwoudin onnettomat kohtalot.

Antonin matkaamisen jälkeen asui jahtiwouti perensä monta vuotta lewoissa ja tytywäisenä onnellaan. Lapsensa olivat jo täysi kaswuisia: poikansa uhkea nuorukainen, ja tyttärensä kukoistawia neitijä; kaikki hywin kaswatettuja. Isä alkoi wähitellen tuntea wanhuuden waiwaloisuuksia, ja arweli jättää palveluksensa pojallensa. Maafunnan ruhtinaalla oli tapana ferran wuodessa syksyllä wiiptyä muutama päiwä jahti-linnassaan Felsekissä; sillä metsästäminen oli rasakaitten toimitusten jälkeen ihanin huwituserä. Hän oli sangen lempeä luonnostaan, ja kohteli ys-

tavallisesti sitä alaintaki alammaistansa. Tutuaan siis Ferran tavallisuutensa mukaan jahti-linnaansa, ja kuin metsästämisenä semmenkin jahtiwoudin seutuwillä oli hänelle hyvin onnistunut, lähestyi ruhtinas häntä, taputeli hywillä mielin hänen olkapäitänsä ja sanoi: "Möh mitä kuuluu, rakas jahtiwoutini?"

"Deidän armonne!" vastasi jahtiwouti, "päiwän taakka alkaa jo lii'an raskaalta painaa näitä wanhoja olkapäitäni; jopa mielelläni halajaisin muuttaa sitä nuoremman ja voimakkaamman hartioille" — "Se on pojallenne Kristianille?" vastasi ruhtinas, "kyllä hän onki jättävä metsästäjä ja toimellinen metsänhoitaja. Suureksi ilokseni hawaitsin nytki metsän olewan kaikin puolin hywässä forjuussa. Sentähden olkaat wakuutettu, ei tätä ammattia muille anneta. Sentähden ruwetkoon hän jo nyt sitä hoitamaan. Mutta sen siwussa olisi minulle hyvin mieleen, jos te vielä jonkun ajan hänen perään katsoisitte ja jahtiwoudin nimeä kantaisitte. Muutoin taitaa huokeasti tapahtua, kuin lii'an nuoret miehet tulewat äkkiä kulta-kaulukijiksi, niin rupeawat kopeilemaan ja laiskistelemaan. Se on siis meille molemmille eduksi, jos te vielä joksikuksi ajaksi jäätte jahtiwoudiksi."

Jahtiwouti kiitti ruhtinata hywästä lupauksestansa ja sanoi sitten: "Wieläpä olisi mulla toinenki asia nimitettävänä. Poikani Kristian mielisi antautua naimisiin muinoisen ystäväni, jahtiwouti Buschi wainaan, tyttären keralla.

Meitinen kadotti äsköttäin äitinsäki, eikä tiedä kunne joutuu. Hän on tosin waratoin, mutta muutoin jumalinen, wiriä, wiatoin, siwä ja hywä-luontoinen.” — ”Möh hywä,” wastasi ruhtinas, ”minä suon aina, että kelpo mies mieltyy enemmän wiattomuuteen ja siweyteen, kuin rahoihin ja rikkauteen. Minä annan mielelläni hänelle luvan naida, ja pääälliseksi wakuutan häntä jahtiwoudin wirasta. Minä käsken paikalla valmistaa hänelle todistuksen.”

Kristian, seisoen koko ajan lewottomana taampana puhuwista, lähenei nyt isänsä wiittauksella ja kiitti ruhtinana. Naimiskauppa tuli täytetyksi. Nuoren ja siweän rouan kanssa tuli myös siunaus taloon; rauha, sopus ja ystävyytä oli jahtiwoudin katon alla. Ukko sai senki ilon, kiikutella lasten lapsia polwillansa, ja mummoni, kuin nuorentui saadessaan kanniskella ja waalia niitä. Tyttaret asuivat weljensä nuoren waimon kanssa niinkuin sisärykset, ja kaikki eliwät sängen onnelliset.

Mutta pi’an kohtasi tätä onnellista perettä suuri wastoin-käyminen. Sen syynä oli eräs wanha asia, jonka jahtiwouti oli jo melkeen unhottanut. Sama nuori herra von Schilffi, joka ennen monasti oli käynyt metsästämässä jahtiwoudin keralla, alkoi heti sen jälkeen omin luwin kuleskenellä metsässä ja ampua mitä eteen sattu. Kerran kohtasi jahtiwouti hänen metsässä ja sanoi: ”luwatoin ampuminen on sängen kowin kielletty. Jos teitä, hywä herra, haluttaa jadata, niin tulkaa ensin minun luokseni, niinkuin tähän asti

te'itte. Mielelläni lähden minä kansianne ja näytän teille
 senlaisia paikkoja, kussa toidatte ampua niin paljon kuin
 tahdotte. — Mutta omin luvin ette saa täällä heiskua.”
 Mutta tämä ei huolinut varoituksista. Jahtiwouti koh-
 tasi hänen taas, otti pysähyn häneltä ja sanoi: ”Sumala
 nähköön, kuinka wastoin tahtoani minä sitä te'en. Mutta
 — minun tähtyy. Käskyt on kovat; minä en taida muu-
 toin tehdä. Jos kohtaan teidän täällä vielä kolmanneesti,
 niin minä tähdyn ilmoittaa se yleemmäksi — ja silloin ka-
 wahtakaat itsiänne.” Päälliseksi mäni tämä hyvä jahti-
 wouti mainitun nuoren herran isän luo, ja anoi häntä kiel-
 tämään poikaansa luvattomasta metsästämästä. Ukko ei to-
 sin tietänyt muutoin mitään pahaa pojastansa mainittawan;
 mutta nyt suuttui hän suuresti. Hän pelkäsi ruhtinaan
 wibaa, ja uhkasi jättää hänen perittömäksi, jos hän vielä
 ferran metsästäisi jahtiwoudita. Mutta poika oli jo tottu-
 nut tottelemattomaksi isällensä. Kohta senjälkeen kuuli
 jahtiwouti ampumisen, kii ruhti sinne ja tapasi mainitun nuo-
 ren herran seisowan kuolleeksi ammutun peuran ääressä.
 Hän mäni samasia ilmoittamaan sitä. Pojan isä matkasi
 itse ruhtinaan luo pojallensa armoa anomaan. Ruhtinas
 wastasi: ”Eain jälkeen täytyisi hänen mända wankeuteen.
 Mutta minä armahdan hänen; mutta jos hän ferran vielä
 kohdataan luvattomasti ampumassa, niin minä lähetan pai-
 kalla hänen tuomittavaksi Eain jälkeen — ja olkaat wa-
 kuutettu, häntä sitten ei säälitäwän. Tällä tavoin suoritet-

tiin asia. Mutta Schilffi alkoi tästä lähtien suuresti vihata jahtiwoutia ja ikään kuin hehkui kostonpyynnöstä, waikka jo monta vuotta oli kulunut tästä tapauksesta.

Nyt pä kuoli ruhtinas äkkiä; perintö-ruhtinas eli vielä ala-ikäinen ja matkusti muilla mailla. Sentähden päätettiin walita joku sia-hallitsiaksi, ja monta muutosta tapahtui maassa. Edellä mainittu nuori herra von Schilffi, ollen rikas ja suuri sukuinen, tehtiin heti Yli-jahtiwoudiksi. Hän muutti suuriarwoisesti Felsekin jahti-linnaan, josta yhä si osa hänen asunoksansa määrätty oli. Hän oli nyt siis jahtiwoudin esi-mies ja kiusasi häntä sanomattomasti. Moittonsa ei koskaan lakanneet. Vanha jahtiwouti parka ei osannut mitään hänen mieliksensä tehdä.

Perintö-ruhtinas oli tosin nyt tullut hallitsemaan. Mutta Yli-jahtiwouti Schilffi, ollen kawala, hywin puhelias ja liehakoitsewa mies, sai pi'an puolellessa korkeimmat wirka-miehet, joista ruhtinas paljon piti, jonka tähden hän tuli vieläki kopeammaksi ja julmemmaksi vanhaa jahtiwoutia kohtaan, kuin ennen. Monen muun seassa sanoi hän hänelle kerran: "Te etten kelpaa enään tähän toimitukseen, minä panen toisen teidän sijaanne." Jahtiwouti vastasi: "Niin mielelläni erään minä wirastani. Minä olisin jo aikoja sitten siitä luopunut, jos ruhtinas wainaja sen suonut oli. Poikani on siis jahtiwouti." — "Kuinhan ei waan olisi!" sanoi herra Schilffi naurah taen. "Soisin minäki sen nähdäkseni." Jahtiwouti sanoi ruhtinaalta saaneensa

siihen todistuksen ja sentähden poikansa naineenki. "Kyllä minä sen todistuksen hyvin kyllä tiedän," sanoi Schilffi. "Se annettiin ainoasti sillä ehdolla, jos poikanne on siihen kelvollinen. Mutta eihän hänestä mihinkään kuntoa ole. Kyllä minä tiedän walita siihen sopivan miehen."

Wanha harmarpää jahtiwouti parka ei taitanut enään pidättää kynneleitänsä. "Elkää toki wäärnyttä tehkö, herrara!" sanoi hän. "Se muistelette vielä muinoista tapausta wälillämme, ja sentähden pyydätte kaffinaisesti kostaa minulle." — "Kuinka?" huusi herra Schilffi julmasti, "te vielä muistutate minulle entistä kowuuttanne kohtaani, ja että ryöwäsitte minulta ainoan nuoruuden huwitukseni ja kaipasitte päälleni ruhtinaalle. Te olette pahanilkinen ja ylpiä mies! Te etten ole koskaan osottaneet nöyryyttä ja sopiwaa funniata edusmiehillenne. Te naitoitte poikanne kerjäläistyön kanssa, jolla ei ollut äyriäkän omaansa. Koska omaisuutenne ja waranne olette te kuluttaneet tuolle kerjäläispojalle Antonille. Koska ette ole osanneet käyttää omaa omaisuuttanne, kuinka te siis taidatte toimella walwoa wierasta ja katsoa ruhtinaan parasta? Mäntkää matkoihinne, te etten kelpaa mihinkään. Minulla ei ole kohta teidän kanssa mitään tekemistä, ja silloin alkäätkö koskaan enään näkyywiini tulko!"

Jahtiwouti erosi hänestä. "Enpä huoli mistään" ajatteli hän kotia mässäsään, "hän mahtaa sanoa mitä hän tahtoo; sillä metsäni owat kaikki hywässä korjuussa. Wai-

Kapa hän arjysi miten pääleni, ei taida hän kuitenkään minulle mitään pahaa tehdä. Minä takaan sen.” Mutta kotonaan ei hän kuitenkään wirkkanut mitään tapahtuneesta, ei pahoittaaksensa perettänsä.

Rohka sen jälkeen kuin ukko oli eräänä päivänä äsköttäin tullut metsästä kotia ja tavallisuutensa mukaan istui karmituolillansa uunin edessä, toi lähettiläinen hänelle kirjan jahti-oikeudelta. Siinä oli kirjoitettu seuraavaisesti: ”Koska jahtiwouti Grünwald wanhuutensa tähden ei enään woi oikein toimittaa ammattiansa, niin käskee jahti-oikeus hänen luopumaan siitä, ja hänen sijaansa määrää lähinnä asuwan jahtiwoudin Waldenbruchin.” Ei sanallakaan mainittu erinäisestä palkinnosta tälle kunnan miehelle uskollisen palveluksensa edestä, eikä minikäänlaisesta ammatista pojallensa. Lopulla oli vielä erinäisesti mainittu, ettei jahtiwouti siitä silmänräpäyksestä asti, kuin hän tämän kirjoituksen saa, tohtine kertaakaan enään ampua metsäsiä, eikä näkyä siellä pyssyn kanssa, muutoin hän mänettää sen.

Kirjan luettua tuli jahtiwouti sängen murheelliseksi; niin että kätensä tuntuwasti wapisivat. Kuitenkin rohkaitsi hän uudestaan, ja luki sen äänessä omaisillensa. Waimonsa ja molemmat tyttärensä wälkeniwat säikähksestä. Kristian wihastui suuresti tästä julkisesta wäärnydestä. Nuori puolisonsa oli hywän aikaa kotonaan puhumatoimna ja alkoi wihdoin äänessä itkeä. Wähäiset lapsensa, leiti-

tellen lattialla ja nähden äitinsä itkewän, alkoivat myös itkeä tihutta. Niinasti vanha jahtiwouti nousi heidän kekkelensä ja sanoi: "Elkääat unhottako sitä, että hywä Isämme ja Jumalamme elää vielä. Sinä rakas puolisoni, pyyhki ensinkin kyynelesi ja anna lapsillesi esimerkki Jumalaan luottamisesta. Hänen tahdottansa ei taida pahat ihmiset wahingoittaa meitä. Tämä koettelemus tulee häneltä ja kääntyy kerran parhaaksemme. Sentähden elkääat sureko ja hämmästykö! Jumala on meidän woimallinen suojeliamme. Ei hän meitä jätä, waikka vielä koko maailma meidän hylkäisi. Kyllähän rakas Isä pitää meistä murheen, eikä anna lapsiltansa mitään tarpeellista puuttua. Häneen pitää meidän luottaa ja turwata, ja olla pelotta ja rauhasa."

"Mutta kuitenkin," sanoi hän vielä, "en minä tätä astata niin jätä. Minä lähden huomenna matkaan ruhtinaan luokse. Hän on yhtä hywä ja armeljas kuin isäwainajansafi. Kyllä hän kuulee minua, waikkapa hänellä kuinka paljon tekemistä olisi. Hän on totuutta ja oikeutta rakastawa mies; eikä hän salli suinkaan että wanhaa palveljata, joka jo 40 vuotta on uskollisesti palwellyt ruhtinasta, noin heitetään puutokseen ja wihelijäisyyteen waimonsa ja lapsi-laumansa kanssa. Sinä, Kristiani, tule kanssani. Taidammehan me nyt molemmat olla pois jahti-oikeuden luwattakin. Me matkustamme jalkaisin; sillä nykyisessä tilassamme tulisi liian kalliiksi meidän ajaa kyy-

dillä. Tärkeimmät matkatarpeemme mänevät kontissa-
meki. Vaita vaan kaikki valmiiksi huomen aamuun”.

Seuraavana aamuna oli ukko jo ennen päivän nou-
sua yllä ja herätti poikansa. ”Me viivymme kau’an, jos
odotamme päivää,” sanoi hän, ”onhan nyt kuutamo ja
tuntemme kaikki tien haarat, sentähden lähtekäämme jo
matkalle!” Eukkonsa pani siivästi kokaan ukon kulta-kau-
lukijisen nutun ja kääri sen somasti puhtaasen liinawaat-
teesen, ettei murea nurttaantuisi tahi likaantuisi tiellä. En-
tär Katri toi paitoja ja ewästä matkustawille. Nuori
kälhynsä ja Lovisa walmistivat aamiaisen. Pienet lapset ma-
kasiwat vielä. ”Konsa sinä ai’ot kotia tulla?” kysäsi ukko
mieheltään. ”Enpä tiedä warmaan sanoa sitä,” wastasi
ukko, ”en taida ennen kahdeksaa päivää joutua takaisin.” —
”Mutta huomesta kahden viikon päästä on meillä jo jou-
lun-aatto,” sanoi waimonsa; ”jiksi sinä warmaanki jo olet
kotona?” — ”Jos Luoja suopi, niin ennemminki,” sanoi
jahtiwouti. ”Olkoonpa muutoin miten tahtonsa, mutta jou-
lun-aattoa pitää minun teidän kanssa wiettämän.” — ”Su-
koon hyvä Isä sen!” sanoi waimonsa huo’aten. ”Olkoot
sill’aikaa hartaat ja ahkerat rukouksissa,” sanoi jahtiwouti,
”ja luottakaat Jumalaan. Kaikki tapahtuu Hänen tahdos-
tansa.” Kaikki kotolaiset saattoiwat heitä portille. Ukona
oli vielä pilkko piineä, niin ettei ollut rahtuakan päivän
waloa. Matkalaiset kulkiwat uhkeasti yhdäti edelleen, wai-
ka Joulu-kuun yö oli melkeen wilu ja folkko.

Kotolaiset suuresti murhehtivat, semminkin vanhaa isäänsä. Ensimmäisinä kahdeksana päivänä lohdutteliivat he kuten kufin. Mutta kuin sittemmin päivä alkoi kulua toisen perään, ja ilmat olivat yhäti pyryiset ja tuuliset, alkoivat he jo tulla lewottomiksi. ”Ah,” sanoivat he, ”waikea mahtaa olla Kristianilla, joka niin wahwa mies on; miten waimaloista eikö siis mahtane olla vanhalla isälämmä?” Kristianin molemmat lapset hyppiwät ehtimiseen portille katsomaan, eikö jo isä ja waari tulle kotia.

Näin kului vielä kahdeksan päivää surussa ja murheessa. Päälliseksi oli kohta jälkeen jahtiwoudin pois-mäntöä eräs lähettitäinen tuonut toisen kirjan jahti-oikeudelta. Tosin ei wanha roua tohtinut awata sitä, mutta kuitenkin aprikoi hän, siinä ei liian iloisia sanomia olewan. Sillä tuoja oli irwistellyt ifeniään sanoen: ”Ukko on hullu, kuin mäni kaupunkiin huliwili poikansa keralla. Yli-jahtiwouti pitää sanansa. He ei saa mitään aikoin ruhtinaan luona, mutta heidän täytyy palata häpiällä takaisin.”

Mutta kotolaiset rukoiliwat sillä wälillä hartaasti Jumalata, että matkalaisensa tulisiwat armoessa kuultuiksi ruhtinaalta ja palautuisiwat onnellisesti kotia. Warsin pienoiset lapsetkin rukoiliwat sitä hiljaan itsekseen.

Vanha jahtiwoiti ja Kristian tulewat kaupungista kotiin.

Seitsemäs Luku.

Miten käwi jahtiwoidille.

Miisä suru-kohtaloissa kului kuitenkin aika niin, että joulun-aatto oli jo kässissä. Pimiä tuli ennemmin kuin tavallisesti; sillä taivas oli synkiässä pilvessä. Tuuli tuhisi hongikoissa ja puisteli hirren päitä. Lunta tuiskuji ja satoi suuresti. ”Boih, hyvä Isä,” sanoi vanha rouva huo’aten, oltuaan jo hyvän aikaa affunassa, ”ei heitä vielä läkään näy. Jos he eivät tänään joulun-aattona tulle kotia, niin heitä on varmaan joku onnettomuus kohdannut. Minua alkaa jo pahoin pel’oittaa. Eätkin on sellainen, ettei kunnon ihminen koiraansakan ulosajasi, ja tiet ovat pehmiät ja wajottawaiset. Missä muutoin miten tahtonsa, kuinhan waan jo tulisiwat kotia!”

Hän awasi taas affunan, katsahti ulos ja sanoi samassa ilolla: "Luojalle kiitos, he jo tulewat!" Kaikki kiiruhtiwat heitä vastaan, kysellen: "No, miten käwi kanssanne kaupungissa?" — Ukko vastasi: "asiat on kaikki hywällä kannalla. Mutta te olette jo tainneet suuresti murhehtia meistä, kuin niin kau'an wiivyimme. Mutta minä en woinut juuri hywin matkalla, ja tultuani woihini olivat taas tiet mutaiset ja sää niin rompsuinen, että meidän täytyi wiipyä vielä muutaman päivän. Mutta Luojalle olkoon kiitos, että toki taas olemme kotona!" Hän astui sisään, muutti vaatteensa ja istahti karmituolille lämpymän uunin wiereen. Waimonsa toi putelin puu-wiiniä, kaksi pikaria ja kirkkaan palawan lampun pöydälle. "Wirroitakaat itsianne vähän wiinillä," sanoi hän, kaataen wiiniä pikarihin, "kyllä se teille on tarpeesen kylmästä tultuanne. Kuoka joutuu heti," — "Hywä on," vastasi jahtiwouti, katsellen hywillä mielin ympärillensä; "parasta on kuitenkin olla taas omaistensa keskellä, jossa et näe kuin paljaita iloisia kasvoja ympärilläsi."

Sill'aikaa sopotti jo Kristian waimollensa: "Asiamme kanssa käwi tukalasti; me kadotamme warmaanki paikan." Puolisonsa säikähti siitä suuresti, ja kertoi tämän hiljaan muille. Wanha jahtiwouti hawaitsi, miten kaikki äkkiä muuttuivat suruisiksi. "Toko Kristian kerkesi lörypöttää?" sanoi hän. "No! eipä tuosta ole mitään salataakkaan. Te saatte siis kuulla kaikki; mutta elkäät tulko li'an murheel-

liikfi. Syntyihän meille wapahajamme tänä yönä; tämä suuri ilo pitää saattaman meidät unhottamaan kaikki wähäpätöiset maalliset surumme; wähintäi ei pidä meidän niitä sydämmellemme laskea.”

”Kuin me,” sanoi hän, ”iltasella myöhään tulimme kau-punkiin, mänin minä kuitenkin wanhan jahti-neuwoksen Millerin luo. ”Hän on sangen hywä ja kunnan mies,” ajattelin minä, ”oli muinon pääällysmieheni ja ainiian ystäwäni. Muut neuwokset ovat jo tahti kuolleet eli eronneet palveluksesta. Ja waikka hänki on wanhuutensa tähden wetaännyt toimituksista, niin taitaahan hän toki parhaitain antaa minulle hywää neuwoa,” ajattelin minä. Tämä mainio ukko ottikin minua vastaan suurella ilolla. Minä kerroin hänelle heti asiani. Hän wastasi: ”Teillä on sangen paha wihollinen yli-jahtiwoudissa, sillä kaikki woimallisimmat ovat hänen puolellansa ja ystäwiänsä. Hän tahtoo saada toimitustanne eräälle nuorelle miehelle, joka ennen oli hänen palveljansa, ja hän lähettää ehtimiseen moite-kirjoja teistä ja pojastanne jahtioikeuteen. Minä pahoin pelkään, hänen ryöstävän pojaltanne Kristianilta isänsä leipäpalaisen.” — ”Ah,” sanoin minä, ”niin kau’as ei se kuitenkaan taida mänä; minä aion käydä ruhtinasta itsiään siitä puhuttelemassa.” — ”Tehkää niin” sanoi Milleri, ”minä mänen kanssanne. Kuitenkin tuletta te aiwan sopimattomaan aikaan. Ruhtinaalla on niin paljon tefemisiä, että hän tuskin tainnee teitä kuulla. Teidän pitää myös männä muitten jah-

ti-neuwoffien luo. Mutta luullakseni, ette tule suotuisasti heiltä kohdelluksi, sillä Herra v. Schilffi on sowaissut heidät jokaisen” Minä hawaitsin kohta Millerin puhuneen totta. Esimies kohteli minua kylmyydellä, eikä puhutellut kuin hiukkasen werran minua. Muut neuwoffet eiwät paljoa paremmin kohdelleet minua; minä sain eräiltä kowia sanojakin kuulla. Ruhtinaan luo en minä ensinkän päässyt, sillä hänellä oli parailtaan eräs herroista luonansa. Oli-jahtiwouti taisi hywin pahoia puhua sekä minuista että pojastani Kristianista. Minä en tahdo ruweta kaikkia temppeja teille lawialta selittömään, sillä etten niitä kuitenkään ymmärtäisi. Meillä ei ole muuta odottamista kuin synniä etsiä; kuitenkin pelkään minä, että se annetaan semmoisten toimitettawaksi, joilta emme paljoa hyvää odottaa taida. — Mutta tällöinen puhe saattaa meidän liian suruiseksi, ja tänä iltana pitää kaikkein ihmisten koko Kristikunnassa iloitseman. Sillä meillä on Joulun-aatto; meidän pitää ajatteleman rakkaan Wapahantajamme syntymistä, joka kyllä ilauttaa meidän murheelliset mielemme.”

Hän katsahti Kristuksen syntymä-kuwan päälle, jonka muinon Anton oli heille lähettänyt. Kuva oli asetettu peränurkkaan ja peitetty waatteella, että muka paremmin säilyisi. Ukon lasten-lapset Franssi ja Laura olivat jo monta wiikkoa sitten iloinneet joulu-juhlan tuloista. He hypäsivät nyt esiin, pyyhkäsiwät kynneleet filmistänsä ja sanoiwat myhäillen: ”Mummo, ota pois peite kuvalta ja

sytytä kynttilät palamaan, niinkuin männä joulun-aattona teit, että saisimme oikein kuuva nähdäksemme.” — ”Ja sinä, vanha isä, otappa kanteleesi; me tahdomme laulaa sitä jouluvirttä, jonka äiti meille tuonnon opetti.”

”Moi hyvä,” sanoi ukko, ”meidän pitää siis laulaman joulu-wirtsi. Mutta sanokaat minulle ensin, eikö poisollessamme ole jotain erinomaisista tapahtunut?” — ”Ei mitään,” vastasi waimonsa, ”paiti että heti kotoa lähdettyämme taas tuotiin kirjotus yli-jahtiwoutilta.” ”Mitähän tuossa lienee?” Waimonsa antoi kirjan samassa hänelle. Hän aukasi sen — wakeni — ja sanoi katsahdain Taiswaasen: ”Herra, tapahtukoon Sinun tahtosi!” Kaikki katselivat ukkoa kauhistuen. ”Mitäs sinä seisoo?” kysäsi eukkonsa. ”Meitä käsketään pois tästä talosta,” kuului vastaus; ”oikeestaan pitää meidän jo nyt olla pois. Tässä kirjassa käskää Yli-jahtiwouti meitä raiwaamaan jahtiwoudin puustellia puhtaaksi viimeistäänki Joulun-aatoksi, että muka uusi jahtiwouti taitasi pyhiksi tänne muuttaa. Hän uhkaa saattaa meitä palveljainsa kautta täältä ulos, jos emme heti käskyänsä tottele. Minua ihmetyttää etteivät jo ole täällä, sillä emme taida röpäystääkään nyt olla wa’at siitä, jott eivät he meitä talosta ulos aja.”

”Moi hyvä Jumala!” sanoi Kristianin waimo, ”tänä kauheana myrskyhönä! Kuule, miten tuuli ulkona pauhaa; kuinka siellä sataa kowasti! kussa taidamme me säilyä myrskyltä ja sateelta!” Hän waipui tuolille ottaen molemmat

lapset syliinsä. "Rakas Jia Taiwaassa!" malitti hän, "armahda eh'edes näitä viattomia lapsi parvoja!" Kristiani seisoi kätet ristissä ja äänettömänä hänen edessänsä, ja katseli kynneleet filmisiä waimoansa ja lapsiansa.

"Herra Jumala," wirkki mummo wäänellen käsiänsä, "eihän sitä olla kuultu eikä nähty, että wanhoilla päimillä tulla ajetuksi lapsinemme pois tästä talosta, jossa minä synnyin, kuussa isäni ja iso-isäni eliwät — tämä on kauhistawaišta! hnywä Jumala, suo minun kuollakin tässä talossa, kuussa Sinä minun syntyä annoit!"

Katri itkeä tihutti, Lomisan wäriä joka jäsen, ikään kuin lampaalla, jota teurastettawaksi kul'etetaan. Mutta wanha jahtiwouti katseli kau'an rehellisellä katianuollaan ylös taimaaseen, ja sanoi sitten sangen rauhallisella äänellä: "Jaa, rakkaat lapseni, kyllä se jo siltä näkyy, että meidän täytyy tästä talosta luopua. Minä en tiedä yhtään ihmistö, ken meitä nyt kaikkia suojata taitosi. Meidän täytyy siis eritä toisistamme. Minä toiwoin teidän se'assanne wanhuuden päiwät rauhasa wiettämäni — toiwoin teidän, jotka nyt olette ympärilleni kokountuneet, myös kerran kaikki seisowanne kuolemanwuoteni ääressä. Mutta Jumala on päättänyt toisin — meidän täytyy antaita hänen pyhän tah-
tonsa ale."

Hän katsahiti lastensa lasten päälle ja sanoi: "Ev-dämmeni liikkuu, katsellessani noita itkewiä lapsukaisia. Jumalalla on kohtaamme wieläi rakkaampi sydän. Lähettaes-

sään meille näin raskaita kärsimisiä, tarkoittaa hän niillä meille varmaan jotain hyvää. Tämänkin surun on Hän parhaaksemme kääntävä. Tultuan korkeimmilleen tähtyn sen taas hälwentyä. Synstä sanoivat vanhat: kuin hätä on kaikkein suurin, niin on Jumalan apu lähin. Me olemme tässä tuwaissa monta iloista Joulu-aattoa wiettäneet; tynnykäämme kerran suruistaki Luojan kädestä ottamaan.”

”Totta sanot, ukkoiseni!” wirkki eukkonsa; ”antakaamme Luojan halttuun ja luottakaamme Häneen surussamme. Minä olen monesti miettinyt, miten taifi Maarialle tuntua, kuin hänen täytyi ei ainoastaan yöpyä tallissa, vaan heti senjälkeen jättää — niinkuin me — asuntonsa ja sydän yöllä lähteä lapsenensa toiseen maahan matkustamaan. Waikapa uskonsa ja luottamisensa oli kyllä iso, luulen minä hänenkin wuodattaneen kynneleitä, jos ei juuri itsensä kuitenkkin lapsen tähden. Minä tiedän mitä äitin sydän on. Kärsimisiensä olivat epäilemättä sängen suuret. Mutta kunkin ihmisen täytyy maan päällä tähän tilaan tulla; Jumala ei jätä yhtään lapsistansa ko'ettelemuksista. Nämät muinaiset kohtalot uudistuwat nyt meissäkin. Mutta sama, joka wáhápátöisesä tallissa ja sen suruisen pa'on alla lähetti Maarialle lohduttawia ystäwiä ja ilautawia enkeleitä, ei jätä meitäkän lohdutuksesta. Hän lähettää meille awun oikialla ajallansa.”

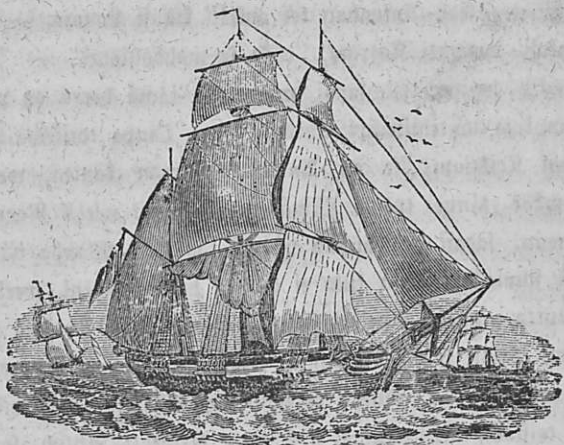
Topa kuului folkutos portille. ”Nyt tulewat he,” sanoi wanha jahtiwouti, ”ja ajawat meidän tästä huoneesta

ulos.” Poikansa kamahti seisalleen, katsahhti pyssynään ja filjasi: ”Yrittäköötäs ajaa i’älisiä vanhempiani, waimoani ja sisäriani ulos talosta. Ensimmäisen, joka sormellaankan liikuttaa heitä, pitää —”

”Ei, ei, minun poikani!” sanoi wanha isänsä, ”elä laske suustasi niitä hirwittäviä sanoja, kuin huulillasi pyöriwät. Ei heitä pidä wähimmästikään wastusteltaman! Sumala on sekä meidän että heidän yli. Hän ainoasti on suojelluksemme ja pakopaikkamme. Jos ei rukouksemme ja puheemme mitään waikuttaa heissä, jotka tulewat meitä ajamaan pois, niin lähtekäämme wapaehtoisesti talostamme ja etsikäämme yösiä metsän luolasja, kussa jo niin monasti metsäellessämme olemme hymyneet wihurilta. ”Ah, minä halawoisin” sanoi ukko wielä, ”että kufin teistä taitasi minun wanhan kokeneen miehen kanssa sanoa:

Sun päälles rakas Luojani
 Mä aina tahdon luottaa,
 Sä olet ainoo apuni
 Kost’ hätä mua kehtaa,
 Waikk’ maa ja taiwas hukkui
 En minä siitä huolisi
 Sillä Jeesus turwain ompi.

Laiwa, jossa Anton Italiasta kotiin tulee.

Rahdeksas Luku.

Odottamaton vieras.

Tällä välillä kolkutettiin entistä lujemmin. "Mäne Kristian," sanoi ukko pojallensa, "ja avaa owi". Kristian mäni. Samassa astui sisään kaunis pitkänläntä herrasmies, jota eivät tunteneet, yllänsä oli mustanpuhaffa päällyswaate ja luttuinen lakki päässä. "Toi on worman uusi jahtiwouti," ajattelivat kaikki hämmästyneinä. Mutta vieras tuntui itsekin hämmästyvän, nähdessään melkeen

Kaikki kyyneleissä ja waljuina kasvoiltaan. Hän otti la-
 tin päästánsä, ja kysyi heti: "Ettenkö minua enään tun-
 ne?" — "Kah Antonhan toi onki!" filjasi Eowija, — "An-
 tonko!" huohhti Katrina, "onko se mahdollista?" — "Mitä
 sanotte joutawia?" sanoi mummo; "tämä herra on paljoa
 isompi ja tähteläisempi Antonia." — "Dmpa totisehti hán!"
 sanoi Kristian, "se on Anton. Herran kautta, weljeni,
 kuinka tänne tulit? Minä luulin sinun vielä Roomissa
 olewan, sadan penikulman päässä täältä!" Banha isä hie-
 rasi silmiään, ikään kuin ei uskoen heitä, läheni werkkaan
 tullutta, mutta kiiruhti sitten awoimin sylin Antonia was-
 taan, liikihti häntä rintaansa wásten, eikä woinut muuta
 sanoa, kuin: "O minun poikani Anton!" Kau'an syleilivät
 he toisiaan liikutettuina. Sitten terwehti Anton samate
 wanhaa elatus-aitiään, sisáriään, ja kaswin-weljeänsä Kris-
 tiania sydämmellisimmällä ilolla. Myös Kristianin puoli-
 sota ja lapset, joita hán wasta ensi kertaa näki, terwehti
 hán suurella ilolla ja sydämmellisesti. Yhtä murheelliset
 kuin kaikki olivat joku silmänräpäys takaisin, yhtä suuri
 oli nyt myös heidän ilonsa. Tämä odottamaton kohtaus
 farkoitti surun, niinkuin nousewan auringon säteet sumui-
 sen yön pimeyden.

Banha roua wirkki: "Ah Anton, sinä kohtaat meitä
 sängen suruisissa tilaisuuksissa. Sinä näit vielä kyyne-
 leemme tullessasi. Kuule nyt meidän wihelijäisyyttämme." —
 "Minä tiedän jo kaikki," wastasi Anton, "mutta olkaat

rauhaassa rakkaat vanhempaiseni! asiamme ovat parhaimmassa teillä. Minä tulen nyt suoraan ruhtinaan luota. Hän käski sanomaan teille, rakas isäni, hyvin paljon terveisiä.”

”Minulleko?” kysäsi isä. ”Miten jouduit sinä ruhtinaan puheille? sitä en ymmärrä. Eiköhän kaikki tämä ole unennäköä.”

”Ei suinkaan ole unta,” sanoi wakuuttaen Anton. ”Tähtäkaapas vanhempaiseni, niin tahdon lawiammalta teille kaikki kertoa.” Hän heitti pois päälyswaatteensa ja istuikse vanhempainsa wäliin. Muut seisoiwat ympärillä hämmästyneinä odottaen kertomusta. Anton alkoi siis kertoa seuraawaisesti:

”Ei tiedätte ruhtinaamme joku aika sitten oleskelleen Italiassa. Samana aikana ilmehtyi Ruomiin näytelmä nuorten kuwaliain töistä. Hän käwi niitä katsomassa, ja kaikista muista kuwista mieltäni hän semmenkin yhteen sängen suuresti. Hänelle sanottiin sen olewan kuwatun eräältä nuorelta Anton Kroner nimiseltä kuwialta, kotoisin hänen omaista maakunnastansa. Ruhtinas kutsutti minut luokse, ylisteli suuresti neroani ja kohteli minua kaikin puolin sängen ystäwällisesti. Sitten kysyi paljonko waattisin kuwastani ja maksoi siitä oikeen ruhtinaan tavoin paljoa enemmän kuin waadinkaan. Tähtoen katsella mainioimpia kuwia Ruomissa, täytyi minun monasti olla hänelle seurana, istua rinnallaan waunuissa ja olla monta kertaa hänellä päiwälliselläkin. Tuuri tähän aikaan kaupittiin Ruo-

missa monta kuništa vanhan aikuista kuvaa. Ruhtinas ajoi sinne kanssani niitä katselmaan. Hän kyeli arveluani monesta, joihin semminkin oli mieltynyt, päättäen ostaa niitä. Tuloksen kaupitsemisen päivä määrättiin. Mutta Ruhtinas ei tainnut niin kau'an siellä viipynä; hänen piti matkustaa kotia hallitusta vastaanottamaan. Hän jätti siis minun haltuuni koko kuvien oston ja että ne warmaan ja vahinkoittamatta tulisivat hänelle kotia toimitetuiksi. Hän määräsi myös hinnan, minkä enimmittäin saisin maksaa kuništa, ja antoi minulle rahat. Tästä näin arvoisesta toimituksesta oli minulla kuitenkin suuri huoli. Minulle onnistui saada kuvat paljoa huokeammas- ta hinnasta kuin hän määräsi. Nähtyäni jo kaikki mitä Italiassa ansaitsee kuvialialta katseltaa, ja kuin eräs laiva oli juuri lähtemäisillään purjehtimaan, läksin minä samalla laivalla, jossa kuvat oli, kotia tulemaan. Minä tulin onnellisesti isänmaahani kalleutteni keralla. Täällä tinka- sin niille wartenwasten erityiset waunut, ja wieläi parem- min suojatakseni heitä vahinkoitumasta läksin itse mukaan, siksi kuin minä kuvineni ennatin ruhtinaan maahan. Sa- massa kiiruhdin hänelle. Hän oli tultuani äsköttäin lou- nastanut ja oli kirjotus huoneessaan. Heti pääsinki pu- heilleen. "Terve tulemaasta kotomaahan!" saanoi ruhtinas ystävyydellä; "mitä hyvää tuotte myytänne Italiasta?" — "Ne kuvataulut," vastasin minä, "jotka ostin teidän kor- tiasta käskystä." — "Montako?" kysyi ruhtinas. — "Kaikki!"

vastasin minä. "Raikkio?" sanoi ruhtinas iloiten. "Kas se oli hyvästi." Hän käski samassa ottamaan heidät esiin ja riipustelemaan paikoilleensa. Minä awitin siinä uuteraasti; kuvat oli kaikki hyvin säilyneet. Ruhtinaalla oli tästä sängen suuri ilo. Sillä hän on ei ainoastaan kuvien rakastaja, vaan myös niitten tieturi. Minä annoin hänelle maksu-kuitit kuvista. "Duhhan hinta paljoa vähempi," sanoi hän, "kuin minkä minä määräsinkin niistä!" — "Teidän korkeutenne on hyvä ja ilmoittaa kunne minä saan luwan jäännös-rahast antaa," sanoin minä. — "Ei niistä ole kysymistäkään," vastasi hän lempendellä. "Minä olen welwollinen kiittämään teidä. Jos te olette minuun tyytyväiset, olen minä kuitenkin paljo enemmän tyytyväinen teihin. Mutta lienettehän wäsyneet matkasta, wieläi enemmän äsköisestä työstä; te tarwitzette siis lepoa." Hän käski minulle valmistamaan asuntohuonetta kaupungissa."

"Tstuisfani ehdolla kammariisfani, johtui mieleeni käydä wanhaa jahtineuvosta Mylleriä terwehtimässä. Hän oli, pairsi ruhtinaa, ainoa jonka tunsin kaupungissa, ja minä muistin aiwan hyvin, kuinka usiasti hän ollessaan ylijahtiwoutina käwi teitä, rakas isäni, terwehtimässä ja eleli kanssanne sydämmellisessä ystäwyhdessä. Hän kysyi minulta, kuinka minä sinne tulini. Minä kerroin hänelle kostomatfani. "Sepä tulette ihan paraasen aikaan!" sanoi hän, alkaen heti kertoa minulle, miten teidän kanssanne laita on, kuinka isoa mielikarwautta ylijahtiwouti teille teki,

ja kuinka te ihan sen tähden olitte itse matkanneet kaupungissa, mutta joku päivä ennen minun tuloani olitte palanneet, mitään aikaan saamatta, takasi kotia. Minä ai'oin paikalla rientää ruhtinan luo. "Ei se kån laatuun," wirtsi Mylleri. Huomis aamuna täntyn teidän ainoa erinäistä pääshä. Minä lähden kanssanne. Asia on jo niin laitettu, että tulemme suosiolla vastaanotetuksi." Me pääsimmeki aamulla samassa ruhtinan pubeille. Minä al'in siis suurella innolla teistä puhua. Minä kerroin miten tulin teidän taloonne ja mitä kaikkea te minulle tehneet olette, jossa minä tulinkin hyvin puheljaaksi. Mylleri suihkasi monasti: "Asiaan, asiaan!" Mutta ruhtinas muhahiti sanoen: "Antakaa hänen puhua rauhassa. Hänen kiitollisuutensa osutus elatuswanhempiansa kohtaan on minulle hyvin mieliksi. Kyllähän me warmaan saamme lopulla kuulla, mitä hän tarkoittaa." Sitten mainitsin minä myös nykyisestä nlijahtimoudista, ja sanoin suoraan mistä syystä hän niin suuresti wihaa teitä, ja että hän olisi niinkuin metsäwaras joutunut wankeuteen, jos ei ruhtinas wainaja (jolle Luoja kapiat mullat suokoon) olisi lii'oin armahtanut häntä. "Tobhan te kokonaan unhotatte ketä puhuttelette," sanoi Mylleri minulle. "Ei ruhtinaat ole koskaan lii'oin armahtawaiset. Nlijahtimouti oli siihen aikaan vielä nuorukainen, ja ansaitsi sentähden säälimisellä kohteltawaksi." — "Puhukaa, puhukaa!" sanoi ruhtinas minulle. Sitten näytin minä hänelle kirjeenne, rakas isäni, jotka kirjoititte minulle Italiaan, ja

jotka minä rön seutuissa ha'in esiin laulukstani. Niistä ei löndy yhtä ainoatakaan, joissa etten toivottele Luojan siunausta perintöruhtinaalle, joka silloin eleli samasia maassa kuin minäkin. Ruhtinas lufi ei ainoastaan niitä paikkoja joita minä hänelle näytin, waan myös koko kirjeen. "Noh hyvä," sanoi hän, "nyt muistan minä teidän jo Italiassa puhuneen minulle siitä hyvästä miehestä; hän joka näin kirjoittaa ja on kaswattanut niin hyvän pojan, ei taida siis suinkaan itsekään pahantapainen olla." "Senpätähden," sanoin minä, "tähtyy Teidän Korkeutenne rankaista nlijahitwoutia ja antaa jahitwoudin pojalle isänsä palwelluksen." Mylteri katsahi taas tuimasti minuun ja sanoi: "Miinkö puhutellaan armollisinta ruhtinastamme?" Mutta ruhtinas wirkki myhäillen: "Eosin ei se niin pi'an kuule kuin te luulette. Minun tähtyy kuulla ja tutkia nlijahitwoutiaakin." Hän wiittasi Myllerin siwulle ja puheli wäihäisen aikaa hiljaan hänen kanssansa. Sitten istahi Mylteri kirjoittamaan; ja ruhtinas sanoi minulle: "Olkaa rauhasssa, kaikki pitää hywin käymän."

"Sillä wälillä kuin Mylteri kirjoitti, puheli ruhtinas kanssani kuwista. "Isäwainajani," sanoi hän, "jätti minulle jälkeensä hyvän joukon niitä. Minua haluttaa kuulla, mitä te niistä sanotte. Kuitenkin owat he parannettawat. Tämän työn annan minä teidän halttuunne. Suosittukos sitä vastaanottamaan?" — "Uivan mielelläni," wastasin minä; "mutta ei ennen kuin perästä pyhien. Sou-

tunaattona näin minä ensikerran funnioitettawat elatuswan hempani; sentähden tahdon minä heitä taas joulunaatton kohdata, semmenkin kuin, he niin murheellisessa tilassa owa ja minä saan kertoa heille ilauttavia sanomia." — "Niwa oikeen," sanoi ruhtinas "Minä suon myös mielelläni teidän osottawan kiitollisuutta elatuswanhemmillenne."

"Sillä wälillä päätti Mylleri kirjoituksensa, ja ojent lappunsa ruhtinaalle merkittäväksi. "Terwehtikäät hywä elatus-isääanne," wirkki ruhtinas, "ja sanokaa sille kelpo miehelle, ettei hän tarwitse olla lewotoin asiastansa."

"Kotia männessä sanoi Mylleri nuhdellen minulle "hywä ystäväiseni, te näyitte lii'oin rohkeelta ruhtinasta puhutellessanne, minä ko'in kaiken tawoin estellä teitä siitä mutta ettenpä huolineet waaroituksistani. Toisaalta minä en siitä suuresti oudoksukaan, sanoi hän, synnä siihen oli suuri rakkautenne elatus wanhempienne kohta. Luullakseni onkin suorin tie lyhin" Minä utelin häneltä mitä ruhtinas oli puhellut hänen kerallansa ja mitä hän oli käskennyt hänen kirjoittaa. Wasta monen anomuksieni jälkeer ilmoitti hän minulle ruhtinaan sanoneen: "Minä olin wäihältä joutua epä-luuloon isästäanne. Tuossa on kirjoitus joka nimittää toisen sen wanhan jahtiwoudin siaan. Kuitenkin arwelin minä tarwittawani wähän mieltä asiata waikka he wahvasti luottiwat suostumukseeni, enkä siis alekirjoittanut päätöstä. Nyt wasta ai'on minä oikein tutkia sitä." Mylleri kirjoitti siis ruhtinaan käskystä erinäi-

ten käskyn yli-jahtiwoudille, melkeen näillä sanoilla: "Ruhtinas on pahoiksi mielikseen saanut kuulla, kuinka pahasti yli-jahtiwouti von Schilffi on kohdellut sitä rebellistä jahtiwoutia Grünwaldia; ja tämän kautta waaroitetaan luujimmaasti yli jahtiwoutia, tästälähin jättää wanhan jahtiwoutin ja hänen poikaansa pahoittamata." Päälliseksi täytyi Myllerin paikalla lähettää käsky sanansaattajaa myöten. Ruhtinas oli muka sanonut: "Minä halawoin suuresti niin pi'an kuin mahdollista on saada rauhoittaa wanhaa rebellistä miestä." Päälliseksi pyysi Mylleri terwehtimään teitä ja sanomaan, että se ruhtinaalta määrätty suini epäilemättä päättyy teidän hyväksenne, ja poikanne saa warmaan jahtiwouti-palvelukseen."

Wanha jahtiwouti sekä muut kaikki, olivat tätä kertoesa uusia pyyhkineet silmiänsä. Hän nousi, syleili Antonia, otti peitteen Jesuksen syntymys-kuvalta, katsahdi kii-tollisuudella taiwaaseen, ja sanoi: "Yhdistykäämme nyt enkelein ylistys-weiseen: Runnia olkoon Jumalalle korkeudessa, ja maassa rauha, ihmisille hyvä tahto."

Anton selittää rakkaudensa Louisalle.

Yhdeksäs Luku.

Joulu-puu.

Koska Anton oli päättänyt kertomisensa, kuulusteli hän tarkoin rakkain vanhempainsa woinnista. Hän hawaitsi surulla kuinka paljon molemmat olivat vanhettuneet hänen pois ollessansa. Hän milt'ei muodattanut kynneleitä heidän harmaitten hiustensa ja rypphisten kasweinsa tähden. Kuitenkin salasi hän liikutuksiansa, ei pahoitraaksensa vanhain mieltä. Sitä vastaan oudoksui hän suuresti nähdessään kaswin-towerinsa Kristianin, Katrinan ja Louisan paraimnassa kukoistuksessa. Hän kutsui Kristianin molem-

mat lapset luokkensa. "Ah hyvä Isä!" sanoi hän, "miten aika kuluu. Kahdeksan toista vuotta sitten olivat Kristian, Katri ja minä niinkuin noi lapset ja Lovisa vielä pienempi. Nyt ovat nämät lapset meidän siassamme." Hän katseli näitä lapsia mielisuosilla. "No," kysyi hän, "jokos olette joulu-lahjoja saaneet?" — "Ah ei," vastasi wähäinen Franssi. "Olijahiwouti turmeli ilomme; hän on kuin oikea Herodes." Mitinsä nuhteli häntä näistä sanoista. Pieni Klara sanoi: "Anton, sinun ovat taiwaan enkelit luokiemme lähettäneet. Mutta onkos sinulla jotakin joulu-lahjaa mu'assasi?" — "En, on lapsukaiseni," vastasi hän, "minä en teitä unhottanut; mutta teidän täytyy odottaa, siksi kuin waununi tänne joutuu. Siinä on minulla kaikki." Lapset tyytyivät tähän lupaukseen.

Sitten käytiin illalliselle, mutta puhuttiin enämmin kuin syötiin. Lapset tahtoivat mennä wuoteelle. Muut kaikki jäivät walweille. "Huomis-aamuna," sanoi Anton, "pitää meidän rakkaita lapsukaisia erinäisesti ilauttaman ja laittaman heille joulu-puu. Eräissä paikoissa käytetään seimeä joulu iloksi, täällä taas joulu-puuta. Rakkaudesta lapsiaan kohtaan täytyy Kristianin jo tänä iltana hankkia nuori näre metsästä. Mitä sen koristukseen tarvitaan, on minulla mu'assani. Minä jätin Eschendaliin ajo-mieheni, jonka hewoiset olivat uupumaisillaan tielle, ja kiiruhdin itse tänne wuoritse, mutta huomen aamuna warain tulee waununi tänne laatikkoni ja muiden kappineini kanssa."

Seuraavana aamuna marain, lasten maatesa, olivat jo kaikki talon wäki työssä käsin joulu-puuta laittelemassa ja koristelemassa. Nuori, soma ja tihä näre asetettiin afkunain wälille nurkkaan. Kuin Anton oli tyhjentänyt wau-nunsa, autasi hän erään suuren askin, jossa ainoasti lasten leluja oli. Puun oksiin ripusteli hän lahjansa: koreita he-delmiä, kaikenlaisia makeisia, pieniä somia koriloita, täynnä kullittuja mantelea ja pääähkinöitä, kauniisti kudottuja ku-fas-seppeleitä, koristetut punaisilla ja sinertävillä nauhai-silla ja kaikkinaisia koreita leluja. Kaikki nämät laitteli hän paraimmalla tawalla. Sitten otti hän parin tusinaa pieniä tinaisia lamppuja, tähdettyinä waksilla. Nämät-kin ripusteli hän tarkasti oksille, puun wal'oksi, mutta ei sytyttänyt tulta niihin. Kuin kaikki oli walmiina, mä-niwät Katri ja Lowisa lapsia nostattamaan. "Mutta," fanoi Anton, "ätkää antako heidän ennen tulla sisään, kuin minä olen ker'innyt sytyttää lamput palamaan, ja äi-tinsä kutsuu heitä."

Kuin lapset kuuliwat puhuttawan joululahjoista, karisi uniki heti silmistä. Ei tahdottu saada niin pi'an waatteita hei-dän yllensä, kuin he tahtoivat. Wihdoin huusi äiti: "Tul-kaat nyt!" Lapsset riensiwät huoneesen, mutta seisahtiwat ätkiä, ikään kuin soaistut wal'olta. Ihmetellen ja ihan-nellen tätä outoa näkyä, he ei tainnet al'ussa sanaakan wirkkaa. Dirkestellen ja awoin suin katseliwat he tätä loistawaa puuta. Oksien loistawa wiherräisyys, lamput,

jotka ikään kuin tähti-siferit wälkkinivät niitten wälissä, ne punertawat ja kellertawat hedelmät, ja ne kaiken näköiset sereat kappaleet, näkivät heistä taikoudeksi. He eivät tienneet tokko walwoiwat eli uneksivat. Wiimeiseltä aukeni heidän suunsa ja huusivat kummastuffissaan: "Di miten kaunis! miten ihana!" Wähäinen Franssi sanoi: "Noin kaunistä puuta, joka sydän talwellakin kantaa tommoisia monenlaisia hedelmiä, ei löydy koko meidän metsässä." — "D," wirkki Alara, "tuommoisia ruuta kasvaa ainoasti paratiisissa, eli kenties Taimaassa. Mitä, eikös ole tosi, että lapsukainen Kristus on tämän puun meille lähettänyt?" — "Ei warsin semmoisena, kuin sen nyt nä'et," wastasi äiti. "Kuitenkin on Kristuskin, joka kerran lapsena seimessä makasi ja nyt elää taimaassa, tämänkin ilon teille walmistanut. Jos hän ei olisi syntynyt, niin emme tietäisi joulusta eikä joulu-lahjoista." — "Pitäähän meidänkin rakastaa ja totella häntä kaikesta sydämmestämmä," sanoiwat lapset. "Hän on niin aiwan hywä ja rakastaa lapsia suuresti. Ei yhdelläkään ihmisellä maailmassa ole sellaista iloa, kuin hän meille tekee."

"Tosi on, ettei yksikään täysi kaswuinen ihminen taida sellaista iloa tuntea, kuin te, rakkaat lapseni," sanoi mummo. "Wiattomat lapset owat kaikkein onnellisimmat maan päällä; heidän ilonsa on suuri ja puhdas. Sumala suojeleoon teitä wiattomina ja hywinä! — Ah," sanoi hän muillekin, "iäkäämpäin ilo turmellaan monasti huolilta ja su-

ruilta, kunnian pyynnöltä, ahneudelta ja muilta pahuuksilta, wieläpä tunnon waiwastakin. Senpätähden sanoiki rakas Wapautajamme aiwan kauniisti ja totisesti: "Elette käännny ja tule niinkuin lapset, niin ette taida tulla taiwaan waltakuntaan."

Nyt alkoi iso-isa puhua ja sanoi: "Minä pidän paljon joulu-puun tawallisuudesta maassamme. Esi-isämme tekivät siinä sangen kauniisti ja wiisaasti, että he kokiwat suuria juhlia tehdä ilopäiwiksi lapsillekin. Tämä lapsellinen ilo tekee heille pyhäpäivät rakkaiksi ja kalliiksi, ja walmistaa heidän sydämmiänsä sen korkeemman juhlapäiwän, autuuden, omistamiseen, joka on kaikille meille annettu. Tästäälähin pitää tässä talossa kunakin joulu-aattona joulu-puu wiherjõitseman meidän lapsukaisillemme. Koska se ei näinkän somaksi koristettu olisi kuin tämä, on se kuitenkin heille yhtä ihana. Eästen ilauttamiseksi ei tarwita paljoa: muutama omena, kullattu päähkinä m. m. on kyllä, jos ei muuta parempata ole. Ja eihän kukaan tainne olla tiivi lapsia wiattomasti ilauttaaksensä. Minäpä uskon joulu-puun olewan meille suuresti hyödyllisenki lasten kaswatuksessa, ja säästävän kurittamisen waiwalta. Lapset, jotka owat kerran nähneet joulu-puun, iloitsewat warmaan ki siitä koko vuoden, ja pelkääwät enäminin näitä uhkaus sanoja: jos oletten tottelemattomat, niin etten saa joulu-puuta! kuin jos heitä ruoskimisella uhattaisiin."

Sekä lasten wanhemmat että iso-isa ja mummo kiit-

tiivät nyt Antonia siitä suuresta ilosta jonka hän heidän lapsille ja lasten lapsille valmistanut oli. "Eihän toi wähyys maksu mainitakkaan, sen wähemmin kiittää, sanoi hän. Nyt pyytäsin teidä ei paheksiimaan eräitä wähäpätöisiä joululahjoja minulta" Hän aukasi laatikkonsa, joka seisoi huoneen yhdesssä nurkassa. "Kerran," sanoi hän, "täyditte runsaasti tämän laatikon minulle matkalleni; sentähden ei se käy laatuun, että sen warsin tyhjänä takasi saisitte." Hän antoi elatus äitillensä kalleita nahkoja ja silkkiwaatteita, sanoen: "hywäin lasten wel'ollisuus on pitää huolta, ettei heidän wanhempansa talwiseen aikaan kylmäsi." Nuorelle emännälle ja molemmille siskoillensa antoi hän wiherjäistä taftia waatteiksi, silkkihuiwea Saksasta ja muita waimowä'en koristuksia. Kristiani sai oivallisen lakkipiippusen pyssyn, hopea koristuksilla. Wanhalle jahtiwoudille sanoi Anton: "te rakas isäni, etten tarvitse enää jahdisia kädä; täydytte lewätä wanhoista waiwoistanne, ja tarvitsette jotain wahwistawaisista wanhoilla päiwillänne. Puteelit noissa koriloissa owat täynnä parainta renskaa. Ja tuossa on pikari, josta saatte sitä juoda." Anton ojensi hänelle erään sisältä koreasti kullatun pikarin, jonka ulkopuoli oli kaunistettu laweri-puun seppeleellä ja näillä sanoilla: "Joulu-aaton muistoksi wuodena 1740, annettu rakkaalle isälleni Fredrikki Grünwaldille joulu-aattona w. 1758, kiitolliselta pojaltansa Anton Kronerilta." Ukko syksyi Antonia kyyneleet silmissä. Päälliseksi antoi Anton

hänelle yhden pättjän kultarahoja. "Kafas isäni," sanoi hän "te olette kuluttaneet paljon rahaa minua kasvattaisianne, sentähden ei se käy laatuun, jos miut lapsenne siitä puu-
tosta kärsisivät." Ukko ei tahtonut mitenkään vastaanottaa rahoja. Mutta Unton vastasi: "Eihän tämä ole muuta kuin pienonen lahja minulta. Armolinen ruhtinaani on ai-
wan runsaasti minua lahjoittanut, ja hänen antimensa ilaut-
ti minua vieläkin enemmän sentähden, että minä sen kautta taidan ehkeästä vähäisestä suorittaa vanhaa velkaani teille, joka kuitenkin ei koskaan täydellisesti palkituffi tulla taida."
Kaikki läsnäolevaiset tulivat tältä suuresti liikutetuiksi, ja mummo lausui: "Ah Unton, kuin sinä muinon ensi kertaa tulit taloomme, miten taifimme silloin luulla, että kerran meille näin ilosen ja onnellisen joulun valmistaisit, ja esi-
rukouksesi kautta ruhtinaamme tykönä meitä niin isosta hädästä auttaisit, tahi niin runsaasti palkitseisit sen, mitä me sinulle tehneet olemme!" — Unton vastasi: "Sen on Jumala palkinnut, hän johdatti minut taloonne, äärettö-
mästi minua sekä teidä siunataksensa. Ylistetty olkoon hä-
nen Nimensä!"

Mutta salikkaa minun nyt heti matkustaa pois," lau-
sui Unton vielä. — "Kuinka on se mahdollista?" huusi-
wat kaikki kuin yhdestä suusta. "Minun täytyy kaupun-
tiin herra Niedingerin lvo," vastasi Unton. "Minä uskon
ennättäväni vielä Kirkkoon, ja tulollani saattawani rak-
kaalle opettajalleni odottamattoman ilon, ja tänä iltana pa-

lautuwani hänen kansiansa tänne teidän luo. Sitten tahdomma me kaikki yhdessä iloisesti ja onnellisesti päättää juhlat, sekä tämän vuoden jäännös päivät.” Koko pere seurasi Antonia wauuihin. Samana iltana tuli Anton opettajanensa takasi, ja wanhan jahtiwoudin puustellisissa synkässä metsässä wietettiin nämät juhla päivät niiltä kaikkein onnellisimmilta ihmisiltä, kuin koskaan maailmassa elänyt on.

Antonin ja Lowisan häät.

Mitä Antonin historiasta vielä ansainnee mainita, on lyhyesti seuraawa. Anton anoi elatus-wanhemmiltansa heidän tyttärtä Lowiisaa waimoksensa. Moleet suostuivat siihen ilolla. ”Ah Lowisa,” sanoi äitinsä, ”kuin sinä ensi kertaa näit Antonia ja annoit hänelle joululahjaksi kauniin omenasi joka sulla kädessäsi oli, en tainnut minä luulla, että hän sinua kerran morsiamenansa alttarin eteen tulettawa on.” Häät wietettiin suurimmalla juhlallisuu- della, kuin koskaan jahtiwoudin puustellisissa tapahnut oli. Anton osti oman kartanon kaupunnissa, ja hänellä oli niin-

kuin mainiolla Kuvailialla alati kylliksi työtä, ja eleli Lo-
wiisansa kanssa suurimmasa onnellisuudessa.

Ensi keraänä tuli itse ruhtinas kokonaan odottamatta kaupunkiin, vanhan jahtineuvoksen Myllerin ja erään wies-
raan taitawan herran parissa. Yli-jahtiwouti säikähti tätä
suuresti, ja jo edelläkäsin arwasi tästä äkillisestä tutosta ei
mitään hywää itsiänsä odottawan. "Te olette wäärin täyt-
täneet welvollisuuksianne ja minun käskenjani," lausui ruh-
tinas hänelle. "Petetty ilmoituksiltanne olin minä wähältä
eroittaa vanhaa rebellistä jahtiwoutiani animatištansa, ja
antaa pojallensa paljota wähäpätöisemmän toimituksen; mut-
ta että niin julmasti koko perettä kohdella, kuin teidän tar-
koitus oli, ei ollut koskaan minun tahtoni. — Mutta kat-
selfkaammepas kaikkein esinä teidän haltussa olewia metsä-
maita, missähän tilassa ne owat."

Yli-jahtiwoutin metsät löyttiin olewan sangen huonoissa
korjuussa. "Teiltä laitetuilla papereilla, oli kaikki par-
haimmassa järjestyksessä," sanoi ruhtinas: "kaikki oli niin
somaaksi laitettu, kirjoitettu ja wiivottu kuin olisi kirjapai-
nista lähtenyt. Mutta metsässä löydän minä olewan ko-
konaan toisin laita. Monesta paikoin on silmännähtävästi
enemmän hakattu puita, kuin lu'un laskut osottawat. Te
olette pettäneet minua." Sittemmin tuli ilmi, että ylijah-
tiwoudi oli naapurissa olewaan rautakawantoon myönyt
wähitellen monta tuhatta sylvä puita enemmän kuin hän
lu'unlasuksessa näyttänyt oli. Elääkseen reimaakkaasti mel-

Teen ruhtinaan tavoin, oli ylijahtimouidi ei ainoasti tuhlan-
nut omaisuudensa ja joutunut welkoihin, waan myös alka-
nut harjoittaa petollisuutta ruhtinatansakin kohtaan. Tämä
pani hänen heti wiralta pois ja päälliseksi tuomitsi hänen
suorittamaan wahinkon. Tästäälähin eli herra Schilffi wä-
häjesä maakartanossaan sängen köyhässä tilassa.

Sitäwastaan tapasi ruhtinas wanhan jahtimouidin Grün-
newaldin metsät paraimmassa forjuussa. Hän mäni itse jah-
timouidin tykö, kohteli häntä suosiolla, tahdoi nähdä koko
hänen perettänsä, ja puhutteli kutakin heistä sängen ystä-
wällisesti. Ennen kuin ruhtinas astui ratsashewoisensa
selkään, jota eräs palwelja piteli suitsista jahtimouidin huo-
neen owen edessä, sanoi hän Kristianille: "Minä panen tei-
dät nyt jahtimouidiksi; palwelkaa minua samalla uskollisuu-
della kuin isänneki! Mutta te," lausui hän, kääntyen ulko
Grünnewaldin puoleen, "näytätte tosin olewan jo i'issä,
mutta kuitenkin paljota raskimpi ja wirkumpi, kuin herra
Schilffi teistä minulle kertonut on. Ei katsoen wanhuut-
tanne, olette te vielä woimakas ja terweperäinen; sentäh-
den en taida minä vielä wapauttaa teidä palwelluffestani.
Ymmärtänettehän te minun tarkoituffeni, koska minä sanon
woikaa hywin, herra ylijahtimouidi!"

1848
 1849
 1850
 1851
 1852
 1853
 1854
 1855
 1856
 1857
 1858
 1859
 1860
 1861
 1862
 1863
 1864
 1865
 1866
 1867
 1868
 1869
 1870
 1871
 1872
 1873
 1874
 1875
 1876
 1877
 1878
 1879
 1880
 1881
 1882
 1883
 1884
 1885
 1886
 1887
 1888
 1889
 1890
 1891
 1892
 1893
 1894
 1895
 1896
 1897
 1898
 1899
 1900

M a k s a :

Hienopaperisista . . . 20 kop. hop.

Karttiampipaperisista . 18 „ „

Suom. Maunok. 3.

Lukemisia

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 102 0273

